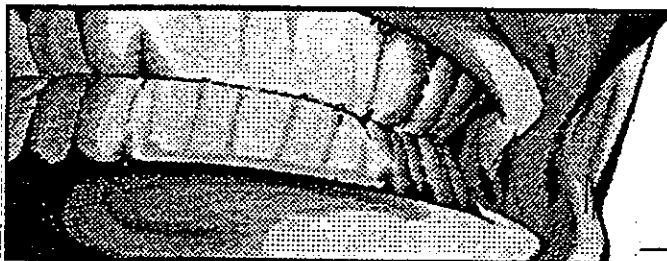

A F A - N I E U W S B R I E F

Nr. 10
mei - juni 1996

DEZE MAAND O. A. :

"OPMARS ULTRA-RECHTS GEVOLG VAN LIBE-
RALISME" / CD OVERIJSEL HEEFT NOG
STEEDS GEEN VERGADERLOCATIE GEVONDEN
/ GEEN FUSIE CD-CP / "DEMOCRATIE MOET
VERWERPELIJK GELUID DURVEN VERBIEDEN"
/ GROENLINKS WETHOUDER EN TWEDE KA-
MER LID MISHANDELD / DE KOPPELINGS-
WET: APARTHEID IN NEDERLAND / CP UIT
DE WARME ROTTERDAMSE HUISKAMER GEZET
/ VEEL RAADSZETELS EXTREEM-RECHTS
ONBEZET / JANMAAT TROUWT MET SCHUUR-
MAN / PROCES TEGEN POSTORDER-NAZI
LAUCK / RUITENBERG UIT DE ZWOLSE RAAD
GESTAPT: POLITIEK UITGERANGEERD ! /
STEUN AAN EMEK PARTISI IN TURKIJE !!

EN VEEL MEER INTERESSANT NIEUWS

DIT IS DIRK

Maandelijkse uitgave van de
ANTI-FASCISTISCHE AKTIE
Redactie-adres: P. Steijnstraat 165
8022 TE ZWOLLE

TURKIJE KOMITEE

Postbus 3359
1001 AD Amsterdam
Bankrekening: 43.94.05.491
Giro Bankrelatie (AMRO): 2391
K.v.K.: 5379753

Aan: Paul

Onderwerp: publikatiesverzoek nieuwe cassette Grup Yorum
met eventueel achtergrondinformatie Grup Yorum

A'dam, 6 juni 1996.

Geachte Redactie,

Hierbij verzoeken wij U vriendelijk in het komende nummer van Uw blad melding te maken van het uitkomen van een nieuwe cassette van Grup Yorum (Groep Commentaar) met de titel 'Geliyoruz' (wij komen).

Een exemplaar van de nieuwe cassette van Grup Yorum 'Geliyoruz' kost fl. 15,- en is verkrijgbaar bij het Turkije Komitee door overmaking van fl. 17,50 (inclusief portokosten) op giro 2391 van de Amro bank onder vermelding van 43.94.05.491, Turkije Komitee, cassette. In plaats van geld overmaken kan ook fl. 17,50 aan postzegels bijgesloten, met een kort briefje met naam en adres naar postbus 3359, 1001 AD Amsterdam worden verstuurd.

Ter informatie schrijven wij onderstaand over wie Grup Yorum is en waarvoor zij staan. U kunt dit eventueel gebruiken voor een uitgebreider achtergrond stukje in Uw blad.

"De oorsprong van onze kunst is het volk." "In onze liederen zit levensvreugde en geloof in een betere wereld. Wij zingen liederen, die het bewustzijn, je recht te halen, versterken en de culturele waarden van het volk vermengen met de strijd voor een wereld zonder klassen en uitbuiting. De muziek die wij maken is de muziek van de volkeren die in dit land leven, dus de Turken, de Koerden, de Laz, Tjerkessen, Armeniers en Arabieren. Wij zien het als onze verantwoording, de muziek van de arme volkeren te maken, verder te ontwikkelen en tot wereldniveau te brengen".

Grup Yorum brengt in haar liederen het leven; de liefde en de stemmen van de strijd van de volkeren in Turkije tot uitdrukking. In die strijd nam ze zelf deel aan stakingen, aan studentenacties voor een democratisch onderwijssysteem, aan manifestaties tegen de afbraak van de mensenrechten, ook traden ze op in sloppenwijken als protest tegen de sloop van de huizen. Hierdoor werden hun instrumenten meerdere malen in beslag genomen, zijn meer dan twintig van hun concerten verboden, hebben ze meer dan 25 processen moeten voeren in verschillende steden in Turkije, zijn ze meerdere malen gevangen genomen en gemarteld.

Desalniettemin hebben ze in hun elfjarige bestaan totaal tien cassettes gemaakt, die in Turkije een grote bekendheid genieten. Hierbij werd de ontwikkeling van haar nieuwe muziekvorm, een mengeling van klassieke en volksmuziek, door het volk ondersteund. Deze stem zal nooit zwijgen!

DIRK IS VOORZITTER VAN DE CD-JONGEREN

Nauwe samenwerking Duitse en Nederlandse neonazi's

Door onze correspondent
Frans Wijnands

BONN – Duitse neonazi's zoeken – en vinden – in toenemende mate samenwerking met Nederlandse geestverwanten. De minister van binnenlandse zaken van de deelstaat Noordrijn-Westfalen, Kniola, maakt zich in grote zorgen om die nauwer wordende samenwerking. De Duitse neonazi's zijn letterlijk grensverleggend bezig sinds ze in eigen land harder worden aangepakt. Het verbod op Duitse neonazistische partijen en groeperingen maakt de slinkende aanhang onzeker. Een positief effect van dat alles is dat de politieke betekenis van de ultra-rechtse partijen afneemt, en dat het aantal aanslagen met extreem-rechts stempel vermindert.

Een toenemend gevaar daarentegen ziet minister Kniola in de zogenaamde 'intellectuele extreem-rechtsen'. Die zijn er met gladde nationalistische, antidemocratische en antisemitische praatjes en argumenten op uit om de publieke discussie en opinie te vergiftigen. Kniola noemde in dat verband vooral het blad 'Junge Freiheit' en de neonazistische computerbood-

schappen via Internet.

De minister vindt de marxistische Koerdische onafhankelijkheidsbeweging PKK overigens de meest gevaarlijke terreurgroep die momenteel in Duitsland, en met name in Noordrijn-Westfalen, actief is.

1-meiviering

In de Zuid-Duitse stad Neurenberg is de politie in staat van paraatheid gebracht vanwege aangekondigde activiteiten van extreemrechtse jongeren. 'Neurenberg, we komen', luidde het parool van een betoging die de JN, de Jonge Nationaaldemocraten wilde organiseren. Omdat beide groeperingen niet verboden zijn, hebben de autoriteiten naarstig moeten zoeken naar een geldig argument om de bijeenkomst te verbieden. Omdat linkse autonomen een tegemonstratie aankondigden konden stadsbestuur, justitie en politie tenslotte beide betogingen verbieden op grond van de te verwachten onlusten en rellen.

Die komen er vermoedelijk toch, omdat de extreem-rechtse jongeren via hun 'info-telefoon-net' een oproep aan geestverwanten in heel Duitsland hebben gericht om mor-

gen, 1 mei, naar Neurenberg te komen. De demonstratie was bedoeld als steunbetuiging aan de sociaal-zwakkeren in de samenleving, uiteraard alleen Duitsers. Extreem-rechts wil op 1 mei betogen voor meer woningen, werkgelegenheid en allerlei maatschappelijke dienstverleningen.

Autonomen

Ook in Berlijn worden meer dan 4000 politieagenten en leden van speciale eenheden achter de hand gehouden omdat linkse autonomen – na enkele jaren van betrekkelijke rust – weer een 'revolutionaire 1-meiviering' hebben aangekondigd. Dat betekende in het verleden altijd veel geweld en vernielingen, vooral in de wijken Kreuzberg en Prenzlauer Berg.

Bijzonder alert is de politie op de viering van een zogenaamde 'Walpurgisnacht', het traditionele feest in de nacht van 30 april op 1 mei, op de Kollwitzplatz. Daar wil de politie een honderdtal agenten bij burger stationeren. Die moeten bij voorbaat proberen uitwassen in te tomen. Als dat niet lukt, dan staan speciale eenheden klaar om met harde hand in te grijpen.

Extreem-rechts Vlaams Blok claimt dag van de arbeid

Door onze correspondent

BRUSSEL – De dag van de arbeid is niet langer het monopolie van de socialisten.

Dat vindt althans het Vlaams Blok. De extreem-rechtse partij wil op 1 mei bloemen leggen bij het standbeeld van priester Adolf Daens in Aalst. Gevreesd wordt voor incidenten.

De vergelijking met het Franse Front National dringt zich op. Ook deze extreem-rechtse partij houdt op 1 mei een betoging, 'geïnspireerd' op Jeanne d'Arc.

Daens vocht eind 19de eeuw tegen de onderdrukking van de arbeiders

in de Oost-Vlaamse textielindustrie. De priester trachtte hun werk- en leefomstandigheden te verbeteren en kwam daardoor in conflict met de kerkelijke overheid en het Vaticaan. Enkele jaren geleden werd een film gemaakt over zijn leven, naar het boek van Louis-Paul Boon. De productie is in binnen- en buitenland bekrond.

De filmmakers vinden het ongepast dat het Vlaams Blok de figuur van Daens nu politiek misbruikt. Zij betreuren het dat Daens wordt vereenzelvigd met het gedachtengoed van het Vlaams Blok. Maar

volgens de extreem-rechtse partij staat het iedereen vrij om Daens te herdenken. De priester vocht volgens het Blok niet alleen voor de arbeiders, maar voerde ook een Vlaamse strijd.

De bloemenhulde die het Blok op 1 mei in Aalst wil brengen is onderdeel van de campagne 'Werk voor eigen volk eerst'. Het Vlaams Blok gaat er prat op kiezers te hebben afgesnoept van de Socialistische Partij (SP) van Louis Tobback. De partij ontzegt derhalve de SP het recht om als enige de belangen van de werknemers en arbeiders te verdedigen.

Anti-Fascistische Aktie Zwolle en Twente tegen de hoofdredacteur van de Zwolse Courant

In een brief van 31 oktober 1995 heeft de heer P. Kraaijer namens AFA, Anti-Fascistische Aktie afdelingen Zwolle en Twente (klager) een klacht ingediend tegen de hoofdredacteur van de Zwolse Courant (betrokkene). Hierop is door J. Bartelds, hoofdredacteur, gereageerd in een brief van 9 februari 1996.

De zaak is behandeld ter zitting van de Raad van 15 maart 1996. Namens klager verscheen de heer P. Kraaijer. Betrokkene had laten weten geen gebruik te zullen maken van de mogelijkheid het verveerschrift mondeling toe te lichten.

De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat de Raad uit van de volgende feiten.

schappelijk relevant en journalistiek geboden. Het is immers een taak van de pers om misstanden aan de kaak te stellen. De wijze waarop daar in dit geval inhoud aan is gegeven kan naar het oordeel van de Raad echter niet door de beugel. Het oordeel over de therapeutische activiteiten van klaagster is uitsluitend gebaseerd op de ervaring van één ontevreden klant. De conflicten met de medewerkers en de schulden van klaagster zijn voor dat oordeel niet relevant. Het onderzoek van betrokkenen heeft onvoldoende harde gegevens opgeleverd om het zeer negatieve oordeel over de therapeutische kwaliteiten van klaagster, zoals dat tot uitdrukking komt in de tekst van de artikelen en de daarbij geplaatste kopjes en foto's, te kunnen rechtvaardigen.

In de Zwolse Courant verscheen op 14 oktober 1995 een artikel naar aanleiding van de uitspraak in een door de Centrumdemokraten (CD) aangespannen kort geding. De CD was van plan een ledenbijeenkomst te houden in een zaal in Dedemsvaart. De eigenaar van de zaal was met de dood bedreigd door anonieme bellers, die zich uitgaven voor AFA-representanten. Hij wilde de zaal ondanks een reeds gesloten overeenkomst niet langer ter beschikking stellen. De President van de Zwolse Rechtbank wees een vordering van de CD tot nakoming van de overeenkomst af. De bedreigingen tegen de zaalbeheerder en de dreigende ordeverstoring in Dedemsvaart speelden daarbij een belangrijke rol. In een artikel van 16 oktober 1995 schetste de journalist de sfeer bij de zaal in Dedemsvaart, waar actievoerders zich rond het tijdstip waarop de vergadering zou beginnen verzameld hadden. De dreigende confrontatie tussen leden van de CD en anti-fascisten bleef uit. Aan de ter plekke aanwezige woordvoerder van AFA, de heer Kraaijer, waren door de journalist vragen gesteld over de bedoelingen van AFA. Deze ontkende met klem, dat de bedreigingen aan het adres van de zaaleigenaar afkomstig waren van AFA. Ook stelde hij dat AFA beslist niet gewelddadig is.

Naar aanleiding van een persbericht van de CD, waarin werd gemeld, dat er een andere zaaleigenaar bereid was gevonden om vergaderruimte ter beschikking te stellen, werd op 17 oktober 1995 de kringvoorzitter van de CD in Overijssel, de heer J.C. de Jong, aan het woord gelaten in de Zwolse Courant. In het artikel komt de volgende passage voor: *CD-er De Jong, vanmorgen op weg naar een bijeenkomst met zijn partijtop in Den Haag brieft over de autotelefoon nog*

steeds zijn boosheid uit over 'de terroristen van de Anti-Fascistische Aktie' die de vergadering 'dankzij hun fascistische bedreigingen' onmogelijk hebben gemaakt. Verderop in het artikel valt te lezen dat De Jong AFA heeft uitgedaagd om bij de volgende vergadering in het zaaltje te komen debatteren.

Klager heeft betrokkene in een brief van 18 oktober 1995 laten weten, dat bij de totstandkoming van het artikel van 17 oktober 1995 geen wederhoor bij AFA had plaatsgevonden en heeft verzocht om een rectificatie. Betrokkene heeft dit verzoek afgewezen.

De standpunten

Klager heeft bezwaar tegen het opnemen van het citaat van de kringvoorzitter van de CD Overijssel, waarin hij de AFA-aanhangers voor terroristen uitmaakt.

Hij acht dit onzorgvuldig, omdat hierbij is nagelaten wederhoor toe te passen. De uitlating, in de ogen van klager een zware beschuldiging, zou niet op waarheid berusten.

AFA is volgens klager een geweldloze actiegroep, die door de ongenueanceerde berichtgeving in een kwaad daglicht wordt gesteld en door het CD-lid wordt gecriminaliseerd. De CD heeft klager overigens uitgenodigd noch uitgedaagd om met de CD in debat te gaan tijdens de eerstkomende vergadering.

Het artikel van 17 oktober 1995 ziet klager niet als een vervolg op de op 14 en 16 oktober verschenen artikelen in de Zwolse Courant. Dat hij in het artikel van 16 oktober geciteerd werd was louter het gevolg van een toevallige ontmoeting met de journalist.

Betrokkene meent dat de publicatie van 17 oktober 1995 niet los gezien kan worden van de daaraan voorafgaande artikelen over de standpunten van zowel CD- als AFA-aanhangers. De heer De Jong reageerde volgens betrokkene met zijn uitspraken op eerdere uitspraken, ook in de Zwolse Courant gedaan, van de zijde van klager. Klager is in de berichtgeving van maandag 16 oktober 1995 in de gelegenheid gesteld om de visie van zijn organisatie toe te lichten en zich te distantiëren van de bedreigingen aan het adres van de zaaleigenaar. Klager kan er daarom volgens betrokkene moeilijk bezwaar tegen maken dat ook zijn opponenten aan het woord worden gelaten. De mededeling van de heer De Jong, dat hij klager heeft uitgedaagd voor een debat vraagt volgens betrokkene niet om een re-

actie van de zijde van klager.

Beoordeling

De aan AFA gerichte kwalificatie 'terroristen' in een citaat kan, zo meent de Raad, de beschuldiging inhouden van een ernstig misdrijf. Van de context hangt af of deze kwalificatie serieus zo bedoeld is. Is dat het geval, dan behoort dit citaat niet te worden gepubliceerd alvorens degenen die het betreft in de gelegenheid zijn gesteld daarop te reageren. Anders dan klager meent, moet het op 17 oktober gepubliceerde artikel gelezen worden als een vervolg op dat van 16 oktober. De twee artikelen geven tezamen de aard van de discussie tussen AFA en CD weer. Gelet op die context is de Raad van oordeel dat betrokkene de gewraakte opmerking van de CD-er niet zozeer als een feitelijke bewering behoefde aan te merken die om wederhoor vroeg, maar vooral als een in boosheid geuite kwalificatie. Maar ook als dit anders zou zijn is van belang dat uit het verslag in de krant van 16 oktober blijkt dat P. Kraaijer, die daarin als woordvoerder van klager wordt geciteerd, zich heeft gedistantieerd van gewelddadigheid en met name ook van de bedreigingen met geweld die telefonisch door anonieme personen jegens de CD zouden zijn geuit. Daarmee was het standpunt van klager, voor zover dat inhoudt dat klager een geweldloze actiegroep is, voldoende in de publiciteit gebracht.

Onder de hierboven genoemde omstandigheden was het weergeven van de gewraakte opmerking, zonder eerst ten aanzien van klager wederhoor toe te passen, niet in strijd met de journalistieke zorgvuldigheid.

Beslissing

De Raad acht de klacht **gegrond**.

De Raad verzoekt betrokkene deze beslissing integraal of in samenvatting in het Dagblad De Limburger, rechtsopvolger van het Dagblad voor Noord-Limburg, te publiceren.

Aldus vastgesteld door de Raad op 23 februari 1996 door mr P.J. Boukema, voorzitter, mr D.T. Dalmolen, W.F. de Pagter, mr L. van Vollenhoven en K. Wiese, leden, in tegenwoordigheid van mr I.H.J. Konings, secretaris.

Beslissing

De Raad acht de klacht **ongegrond**.

De Raad verzoekt betrokkene deze beslissing integraal of in samenvatting in de Zwolse Courant te publiceren.

Aldus vastgesteld door de Raad op 15 maart 1996, door mr W.D.H. Asser, voorzitter, H. van Gessel, mr E.C.M. Jurgens, W.H.K. Ammerlaan en mw. drs. M.W.M. Vos-van Gortel, leden, in tegenwoordigheid van mr I.H.J. Konings, secretaris.

Opmars ultra-rechts gevolg van

De opmars van extreem-rechts komt niet zomaar uit de lucht vallen, maar is het gevolg van het extreem liberale klimaat dat thans in de economie en de politiek heerst, aldus Lex van Wagenveld. Het is dan ook niet vreemd dat ultrarechts vooral aanhang heeft in die lagen van de bevolking die niets heeft te winnen bij het liberale gedachtegoed.

Door Lex van Wagenveld

Zij hieven het glas, deden een glas en alles bleef zoals het was. Het is 4 april 1996: het congres van het Genootschap van Burgemeesters besluit dat het grondwettelijk recht op betoging niet uitgehold mag worden: demonstraties van extreem-rechtse groeperingen worden niet automatisch verboden. Aanscherping van de wet is niet nodig; de burgemeesters kunnen zich best redden met een ad hoc beleid in termen van 'ja-mits' en 'nee-tenzij'. En dat terwijl burgemeester Patijn van Amsterdam nog onlangs, op 27 januari van dit jaar, tijdens de 51ste herdenking van de bevrijding door de geallieerden van het concentratiekamp Auschwitz opmerkte dat „we elke dag alert moeten blijven en niet het kleine kwaad moeten bagatelliseren of misdaden tegen de menselijkheid als een ver van ons bed mogen beschouwen.” Hoe kan het toch bestaan dat onze bestuurders tegelijk met dit appèl zelf zo

onmachtig zijn tegen krachten die de democratie en de samenleving ondermijnen en die de meeste mensen de stuipen op het lijf jagen?

Ik denk dat, om hierop een antwoord op te kunnen geven, wij ons in de eerste plaats af moeten vragen wat het voor mensen zo aantrekkelijk maakt om zich in extreem-rechtse organisaties te verenigen. De hernieuwde belangstelling voor de ultra-rechtse ideologie is te verklaren als een reactie op de gevolgen van de politieke moraal die vandaag de dag zo populair is: het utilitaristisch liberalisme. Frits Bolkestein zei het in 1990 in het bulletin van de Telderstichting (het wetenschappelijk bureau van de VVD) als volgt: „Liberalen willen de mensen opvoeden tot elkaar beconcurrerende individuen, die zich een weg kunnen banen in de wereld en zich weten te verzetten tegen de staat.” Bolkestein predikt de negatieve vrijheid: het buiten de deur houden van anderen is voorwaarde voor de vrijheid van het individu. Dat riekt naar opportunisme en het is uitgesproken deze extreme liberale variant die vandaag de dag in de politiek en de samenleving aan betekenis wint. Waar dit toe leidt, zien we in de Verenigde Staten, waar inmiddels van democratie allang geen sprake meer is. De rol van de overheid is zeer beperkt en het zakenleven infiltreert in de

Extreemrechts spreekt vooral aan bij de onderkant van de samenleving.

Foto: Hans van Oort

politiek. Alles is te koop, zelfs de president. De minder vermogende burger drukt zijn weezin uit door niet te gaan stemmen. De eigen dynamiek van het utilitaristisch liberalisme ontardt in iets wat in de beleving van het individu alle kenmerken heeft van een totalitair regime, waarop hij geen enkele invloed heeft. De sociale gevolgen liegen er niet om. Armoede en criminaliteit nemen groteske, onbeheersbare vormen aan en daarmee de maatschappelijke kosten ervan. Wat is in deze context de waarde van individuele vrijheid? Onze ooit geprezen welvaartsstaat dempte de dynamiek die het liberale gedachtegoed teweegbrengt

en 'Amerikaanse toestanden' komen hier (nog) niet voor. Daarom ook blijven tot nu toe de maatschappelijke kosten als gevolg van sociale onvrede relatief gezien binnen de perken. Het is dan ook tamelijk ironisch dat door de wereldomvattende concurrentie deze gematigde Europese (Rijnlandse) variant van het liberalisme zich razendsnel ontwikkelt in de richting van het Amerikaanse (Angelsaksische) model met – inherent daaraan – de stelling dat de welvaartsstaat onbetaalbaar is geworden. Ondertussen manifesteert zich een maatschappelijke tweedeling (het natuurlijke gevolg van het liberaal-utilitarisme) en lijken reactionaire

De Gelderlander, 9 mei 1996

iberalisme

alternatieven uitkomst. te bieden voor mensen die in de onderste rijken vertoeven. Het ultra-rechtse gedachtegoed biedt perspectief voor mensen aan de onderkant van de samenleving, voor wie het liberale vrijheidsideaal een loze kreet is. En net als in het liberale perspectief is opportunisme – en niet idealisme – de drijfveer. Opportunisme als gemeenschappelijke noemer en dit verklaart veel, waaronder de verhulde liefkozingen van Bolkestein c.s. aan het adres van onze rechts-reactionaire landgenoten.

Maar het beeld is hiermee nog niet compleet. Waar manifestaties van linkse- en/of milieu-activisten in het algemeen zijn gericht tegen gevestigde belangen, spelen de activiteiten van extreem-rechts deze nogal eens in de kaart. De 'strijd' speelt zich grotendeels af binnen een 'ouderdabele klasse': een pluriforme groep aan de onderkant van de samenleving die in strikt economische termen nauwelijks of geen toegevoegde waarde heeft. Gegeven het dictaat van de neoliberalistische ideologie, waarin de vrije markt en de hieraan gelieerde belangen heilig zijn verklaard, ontbreekt het de politiek daarom aan een directe noodzaak om in te grijpen. Met het nalaten hiervan is zelfs een (kortzichtig) economisch belang gediend. Waar ultra-rechtse kringen slaan voor de kreet 'eigen volk eerst', wordt in liberale krin-

gen gewezen op... het 'beperkte maatschappelijk draagvlak' als het gaat om toelating van asielzoekers en tegelijk is het land ermee geëindigd dat de overheidsubsidies worden gereduceerd. Dit heeft niets met idealisme te maken, zomin als met gezond verstand, maar alles met opportunisme. Het is begrijpelijk dat in deze context de politiek in het algemeen en ministers en burgemeesters in het bijzonder, zich geen houding weten te geven. Want natuurlijk – daarvan ben ik overtuigd – hebben zij geen affectie met het ultra-rechtse gedachtegoed, maar des te meer met de neoliberale ideologie die thans gemeengoed is.

De oproep van burgemeester Patijn om 'alert' te blijven, opdat het naargeestig scenario van de eerste helft van deze eeuw zich niet zal herhalen, is daarom tegen dovensmansoren gericht. Want wie kan het zich vandaag de dag permitteren om niet als opportunist door het leven te gaan? Burgemeesters in ieder geval niet, zoveel is duidelijk en het is daarom een geschenk uit de hemel dat er zoiets ontslaat als 'botsing van grondrechten'. Het recht op vrije meningsuiting enerzijds en het non-discriminatiebeginsel anderzijds; wat een fantastisch dilemma om je achter te verschuilen. Als het niet bestond, had het uitgevonden moeten worden.

L. van Wagenveld is publicist

MIJN MENING

Brieven voor de rubriek Mijn Mening kunt u, voorzien van volledig adres en telefoonnummer, sturen naar De Gelderlander, redactie Mijn Mening, Postbus 36, 6500 DA Nijmegen. De redactie behoudt zich het recht voor lezersbrieven in te korten of niet te plaatsen.

CD en CP'86

Een discussie aangaan met mensen zoals de heer Emmerzaal uit Nijmegen is niet alleen een vermoeiende maar zo langzamerhand een tevens zinloze bezigheid. Toch wil ik me aan deze bezigheid niet onttrekken, omdat met opsomming van zinloze symptomen vanuit onze samenleving door voornoemd persoon de goedwillende 'ja-knikker' een verkeerd beeld voorgeschoteld krijgt, die de waarheid alleen maar geweld zou aandoen. Net als de vroegere communistische partij (waartoe gezien zijn brabbeltaal, misschien de heer Emmerzaal toe behoort c.q. behoorde) zijn ook de CD en CP'86 door de kiesraad toegelaten partijen, die als het er op aan komt net zo goed recht hebben op demonstratie en vrije meningsuiting.

Zeker als je bedenkt, dat partijen zoals de CD en CP'86 door de zich noemende 'democraten', met wie de heer Emmerzaal zich denkt te identificeren zelf zijn opgeroepen door hun schier onuitputtelijk gekakel over en drang naar een zogenaamde pluriforme 'multi-rationale en multi-culturele' samenleving, waartegen de weerstand onder de Nederlanders alleen maar is toegenomen en waarvan inmiddels ook al is gebleken dat dit niet werkt! Dit heeft absoluut niets te maken tot het aanzetten van vreemdelingenhaat. Het getuigt van een zeer democratisch gehalte, om (net als communisten van 'toen') alle door de Nederlandse kiesraad toegelaten politieke groeperingen toe te staan hun zegje te doen c.q. te demonstren, of je het er nu mee eens bent of niet.

Hulde dus aan die burgervaders, die de moed hebben om toestemming te verlenen aan demonstratiebijeenkomsten van alle politieke groeperingen, dus ook de CD en CP'86. Dat is nu de democratie, waar het de heer Emmerzaal aan ontbeert!

R. Trost, Nordhorn

CD en CP'86 (2)

- 230596 -

De heer Van Emmerzaal begint in zijn ingezonden brief aan De Gelderlander van 7 mei 1986 ('Pak CD en CP'86 aan') met de woorden 'De onrust en angst zullen toenemen'.

Ja, mijnheer Van Emmerzaal, daar hebt u volgens mij volkomen gelijk in, maar dit is dan niet omdat er een partij CD-ers of CP-ers leuzen staan te schreeuwen van: 'Hollanders eerst'. Zolang ze alleen maar roepen of schreeuwen, is dat helemaal niet erg. Bij ons zeggen we altijd: blaffende honden bijten niet. Ik kan zelf ook niet begrijpen waarom een hoop mensen zich meteen lopen te ergeren als er iets van CD of CP te gebeuren staat of al is geschied. Dan moeten zulke mensen zich ook druk maken als er een buitenlandse groepering of partij allerlei schandalige leuzen staat te roepen of te schreeuwen. Het gebeurt vaak genoeg dat bevriende landen en hun vertegenwoordigers voor moordenaars worden uitgemaakt, dat vind ik veel schandalliger dan dat er iemand roept: 'eigen volk eerst'.

Ook justitie weet vaak van gekkigheid niet wat ze moet doen als het gaat om een CD-ertje of een CP-ertje te pakken. Bewoners en staatshoofden van bevriende landen mogen hier echter straffeloos worden beledigd, zo lang het maar niet door een CD-er of CP-er wordt gedaan. Verder over onrust en angst, kijk maar eens naar het journaal, 06-11 weekend enz. enz., en let dan eens op als er een schiet- of steekpartij is geweest, en kijk dan eens wat voor nationaliteiten hierbij meestal betrokken zijn.

Dus mijnheer Van Emmerzaal heeft volkomen gelijk, de onrust en angst nemen toe, alleen vind ik dat hij iets verder moet kijken dan zijn neus lang is. Als oplossing voor het cellentekort heeft de heer Van Emmerzaal een prima oplossing namelijk de niet meer in gebruik zijnde kazernes hiervoor geschikt maken.

Ook in 1982 heeft hij al eens een brief gestuurd naar deze rubriek, daarin schreef hij toen: wie niet voor onze democratie is, is er tegen.

Dus als bepaalde instanties in de toekomst eens beter op gaan letten wat er door bepaalde groeperingen allemaal wordt geroepen en geschreeuwd, dan kan het aardig vol worden in deze door defensie afgedankte kazernes.

G. Lauter, Ochten

Pak CD en CP'86 aan

De onrust en angst zullen blijven groeien, indien burgemeesters toestemming blijven verlenen aan de CD en CP'86 om te demonstren. Het is terecht dat de regering deze groeperingen moet verbieden, dat eist de democratie. Wie mensen het recht wil ontnemen van gelijke behandeling, ongeacht geslacht en ras in onze gekleurde samenleving, heeft geen recht om te bestaan. Alleen met goed beleid kan je extreem-recht afstoppen. Als er een zaak is waar deze regering aan moet trekken, dan is dat wel de discriminatie in onze maatschappij.

Het kamerlid Rehwinkel vindt ook dat de regering de CD moet verbieden. En De Gelderlander-correspondent Frans Wijnands in Bonn waarschuwt de democratie voor een toenemende samenwerking van Duitse en Nederlandse neo-nazi's. Het zijn de swastika dragende, 'Sleg Hell' roepende, antisemitische kreten uit en leuzen onderstrepen 'eigen volk eerst' die in onze samenleving niet thuis horen.

Op grond van het vorenvermelde is het noodzakelijk dat de regering harde maatregelen moet treffen ter bescherming van onze vrede en vrijheid. De regering heeft de bevoegdheid en de democratische macht tot een verbod van personen met nationalistische, fascistische en racistische opvattingen. Men moet niet meer de gelegenheid geboden worden tot het plegen van extremistische wandaden en het aanzetten tot haat. Het zijn strafbare feiten die onherroepelijk tot een veroordeling moeten leiden. Het heeft geen zin om neo-nazi's aan te houden en ze vervolgens naar huis te sturen. Reeds eerder heb ik mijn stelling verkondigd in deze krant d.d. 18 sept. 1982. Citaat: Wie niet voor onze democratie is, is er tegen. En wie er tegen is hoort in onze democratische samenleving niet thuis en moet daar uit verwijderd worden. Door de afschaffing van de dienstplicht zijn overtollige legerplaatsen geschikt voor opvang, met enige bitterheid uit de Tweede Wereldoorlog.

G. Emmerzaal, Nijmegen

NA DIEPGAANDE BESTUDERING
VAN HET PARTIJPROGRAMMA

gld. 070596

Licht op groen voor trefcentrum

ZWOLLE - De gemeente gaat door met de verplaatsing van het Marokkaanse trefcentrum naar een tijdelijk onderkomen op de hoek Hogekampsweg-Geert Grootestraat. Dat bleek gisteren tijdens een commissievergadering. Buurtbewoners hebben bezwaren geuit tegen de komst van het centrum, omdat ze verkeersoverlast vrezen. Wethouder Bert Kunnen liet weten dat die vrees voor overlast ongegrond is. 'Er zijn een tien à vijftien extra parkeerplaatsen nodig en die komen er', vertelde Kunnen. Ook verwacht hij dat het trefcentrum, dat op termijn aan het Simon van Slingelandtplein een definitief onderkomen krijgt, geen geluidsoverlast zal veroorzaken.

Beschuldiging AFA:

Wijkplatform Dieze-Oost discrimineert

(Van één onzer verslaggevers)

ZWOLLE - De Anti-Fascistische Aktie Zwolle (AFA) beticht het Wijkplatform Dieze-Oost van discriminatie. AFA uit deze beschuldiging in bedekte termen in een persbericht.

AFA is in de pen geklommen om steun te betuigen aan de verplaatsing van het Marokkaans trefcentrum van de Rijnlaan naar de hoek Hogekampsweg-Geert Grootestraat. Dat is een tijdelijke locatie, want uiteindelijk verhuist het centrum naar het Simon van Slingelandtplein. Zo'n anderhalve maand geleden heeft het Wijkplatform Dieze-Oost in de Zwolsche Courant aangekondigd zich te verzetten tegen de komst van het trefcentrum. Als argument werd verkeersoverlast genoemd, maar volgens AFA 'is er sprake van andere gronden'.

Zwakke wijk

De voorzitter van het wijkplatform, Wim van Zon, wees in het verhaal op de wijkbeschrijvingen, die de gemeente heeft gemaakt. Daarin komt Dieze-Oost naar voren als een sociaal-economisch zwakke wijk, met een grote groep allochto-

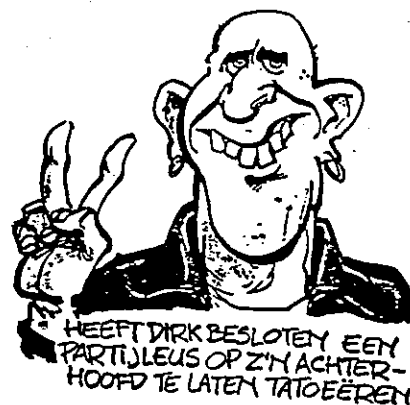
nen, evenals veel mensen met een uitkering. 'De problemen stapelen zich hier al op, veel meer dan in bijvoorbeeld Zwolle-Zuid', meende Van Zon toen. 'Deze opmerkingen duiden op andere gronden om het Marokkaanse trefcentrum te weren uit de wijk', denkt AFA.

Dreigend

Volgens de wijkvereniging zal de wijk Dieze-Oost in verzet komen, als het Marokkaans centrum er komt. Doch AFA vindt dat onzin. 'Het was dreigende taal. AFA is ervan overtuigd dat niet alle inwoners van de wijk tegen de aanwezigheid van het trefcentrum zijn, in tegenstelling tot hetgeen Van Zon beweert. Er wordt niet over gesproken, er wordt geen vergadering/discussie-avond over belegd en zelfs in het wijkblaadje hult het bestuur zich in stilzwijgen', aldus AFA in haar persbericht.

De gemeente heeft aangekondigd om het trefcentrum volgens plan te verplaatsen. Daarbij zal geen sprake zijn van verkeersoverlast, is de reactie. 'Er zijn tien à vijftien extra parkeerplaatsen nodig en die komen er', aldus wethouder Kunnen eergisteren tijdens een commissievergadering.

Zwolsche Courant,
8 mei 1996

Partij wil weten of gemeente op politieke gronden discrimineert. D.D. 15/5/90

'Hanzestad Gastheer' steekt stokje voor CD-vergadering

Van een onzer verslaggevers

DEVENTER - De Centrumdemocraten hebben onlangs tevergeefs geprobeerd in zalencentrum de Leeuwenbrug in Deventer een zaal te huren voor een CD-bijeenkomst op 22 juni. Exploitant Ad van Wezenbeek heeft daar persoonlijk een stokje voor gestoken uit angst voor mogelijke ongeregeldeheden. Ook elders, zoals bijvoorbeeld in Wesepe, strandden pogingen van deze partij om ruimte te huren.

„Wij zitten dichtbij het station, het Turks consulaat in de Keizerstraat en het centrum. Dan kun je wachten op tegendemonstraties van mensen tegen de CD en liggen de ruiten er bij ons zo uit. Ik heb geen zin in trammelant en heb

meneer Schuurman van die partij toen gezegd dat we de zaal niet verhuren. Als zelfstandig ondernemer mag ik zelf beslissen aan wie we al dan niet ruimte verhuren”, aldus 'Hanzestad Gastheer' Van Wezenbeek. In een brief aan burgemeester en wethouders en de raadsleden wil de CD bij monde van de heer J.C. de Jong van de kring Overijssel weten of het juist is dat de gemeente Van Wezenbeek heeft verboden een zaal te verhuren aan deze overigens wettelijk toegelaten partij. „Wanneer dit op waarheid berust, dan maakt uw gemeente zich schuldig aan discriminatie op politieke gronden. Volgens de grondwet is dit verboden. Graag zou ik van u hier een reactie op willen. Mocht het antwoord voor ons niet bevredigend zijn, dan zullen wij hier op gepaste wijze

op reageren”, aldus CD'er De Jong uit Hardenberg. Hij suggereert in de brief dat Van Wezenbeek in eerste instantie de zaal wel wilde verhuren aan de CD, maar na ruggespraak met de gemeente (als eigenares van het cultureel centrum) op dat besluit terug zou zijn gekomen. „Tot onze stomme verbazing werd ons meegedeeld dat de gemeente Deventer de heer Van Wezenbeek verboden had om zaalruimte te verhuren aan de Centrumdemocraten”.

Onjuist

Volgens exploitant Van Wezenbeek is dat verhaal echter onjuist. „Iedereen kan in principe een zaal bij ons huren. Maar in verband met mogelijke verstoringen van de openbare orde, zoals dat elders in het land bij CD-bijeenkom-

sten herhaaldelijk is gebeurd, heb ik Schuurman bij diens eerste telefoontje gezegd dat ik eerst bij de gemeente wilde informeren. Burgemeester Van Lidth liet me toen weten dat iedere grondwettelijk toegelaten partij in ons land het recht heeft om te vergaderen. Een bijeenkomst van de CD die binnen wordt gehouden kan de gemeente daarom ook niet verbieden”, reageert Van Wezenbeek desgevraagd op de brief van de CD.

Uit angst voor tegendemonstraties en mogelijke opstootjes zegt hij daarop zelf de beslissing te hebben genomen de zaal niet aan deze partij te verhuren. „En daar kon Schuurman nog begrip voor opbrengen ook”, herinnert Van Wezenbeek zich. Het college van B en W was vanmorgen nog niet voor commentaar bereikbaar.

Zwolsse Courant, 15 mei 1996

CD wil pand kopen

HARDENBERG - De Centrumdemocraten in Overijssel overwegen een gebouw te kopen of te huren voor hun vergaderingen omdat horecabedrijven weigeren ruimte te verhuren aan de CD. Er staan genoeg oude kantoorpanden en dergelijke leeg die voor het houden van bijeenkomsten geschikt zijn, zegt kringvoorzitter J. de Jong. Zie verder pagina 5.

WOENSDAG 15 MEI 1996

CD is houding gemeenten zat

(Vervolg voorpagina)

HARDENBERG - De houding van gemeenten in Overijssel zit CD-voorman De Jong zo hoog dat hij harde acties van zijn partij niet meer uitsluit.

„Ik kan me voorstellen dat we met een paar honderd man voor de toegang van zalen gaan liggen waar andere partijen vergaderen. Ook het verstoren van raadsvergaderingen is mogelijk”, aldus De Jong, die zegt dat z'n partij elders in het land wel kan vergaderen.

De laatste keer dat een verzoek van de CD om zaalruimte te huren niet werd gehonoreerd, was in Deventer. Volgens De Jong door een gemeentelijk verbod, maar de gemeente ontkent dat.

LAAT EENS ZIEN, DIRK

Centrumdemocraten

Kring-Overijssel

GEMEENTE DEVENTER		Port
Nr. 96. 6310		102
Klasse.		VAS
Ontv. 14 MEI 1996		
Gezien 15 MEI 1996		Dep

Burgemeester, Wethouders
Gemeenteraadsleden
Gemeente Deventer

Onderwerp: Zaalruimte

Geachte Burgemeester, Wethouders en gemeenteraadsleden,

Onlangs hebben wij een poging gedaan zaalruimte te huren in uw gemeente. In eerste instantie, was ons mondeling toegezegd dat dit geen probleem was, deze toezegging is ons gedaan door de hr. Wezenbeek van zaalencentrum de Leeuwenbrug, Leeuwenbrug 2 te Deventer. Er is expliciet medegedeeld dat de zaal gehuurd zal worden door de Centrumdemocraten, alvorens het contract getekend zou worden moest de hr. Wezenbeek even contact opnemen met de eigenaar van het gebouw, dit bleek de gemeente Deventer te zijn. Tot onze stomme verbazing werd ons medegedeeld dat de gemeente Deventer, de hr. Wezenbeek verboden had om zaalruimte te verhuren aan de Centrumdemocraten. Wanneer dit op waarheid berust, dan maakt uw gemeente zich schuldig aan discriminatie op politieke gronden, volgens de grondwet is dit verboden. Graag zou ik van u hier een reactie op willen. Mocht het antwoord voor ons niet bevredigend zijn, dan zullen wij hier op gepaste wijzen reageren.

Hoogachtend :

J.C. de Jong
Voorzitter Kringbestuur
Centrumdemocraten

*** Binnenhof 3, 7772JJ Hardenberg, Tel 0523-260836 ***

DEVENTER
BURGEMEESTER & WETHOUDERS

Aan: Centrumdemocraten Kring-Overijssel
t.a.v. de voorzitter van het kringbestuur dhr. J. C. de Jong
Binnenhof 3
7772 JJ Hardenberg

DOSSIER			DEP
BD	MD	RD	
X			

Waelen

Sector/Afdeling: Bestuursdienst/B&M
Behandeling: W. Waelen
Onderwerp: zaalruimte

Deventer, 15 mei 1996
Telefoon: 0570-693214
Kenmerk: 966411

Op 13 mei j. heeft u de gemeente Deventer schriftelijk in kennis gesteld van uw poging om in het zaalencentrum de Leeuwenbrug, zaalruimte te huren. Uw verzoek, zo stelt u, zou echter niet zijn gehonoreerd omdat de eigenaar, i.c. de gemeente Deventer, het dhr. van Wezenbeek verboden zou hebben om zaalruimte te verhuren aan de Centrumdemocraten.

Van een dergelijk verbod is geen sprake. Dit is bevestigd door dhr. van Wezenbeek, die hierover op vragen van de pers heeft gereageerd. Van de door u gestelde discriminatie op politieke gronden is dan ook geen sprake.

secretaris,

burgemeester,

mr Th. Bakhuizen

drs J. van Lidth de Jeude

Geen fusie extreem-rechts

CP'86 kiest voor harde lijn, Prinsenvlag en leider Beaux

Van een onzer verslaggevers
BREUKELLEN - Er komt geen fusie tussen de extreem-rechtse Centruumpartij '86 en de Centrumdemocraten van Hans Janmaat.

Het partijcongres van de CP'86 blies zaterdag het plan van tafel dat partijvoorzitter Henk Rutenberg de afgelopen maanden samen met Janmaat had gesmeed.

Het idee daarvoor hadden de twee gehaald uit Vlaanderen. Het electoraal zeer succesvolle Vlaams Blok van Flip de Winter gebruikt daar de militante organisatie Voorpost voor de 'harde acties' op straat. Zo zou hier Janmaats CD het politieke handwerk voor z'n rekening nemen, terwijl CP'86 - die veel meer jongeren telt - zich zou toeleggen op het folderen en de ordehandhaving bij demonstraties. Maar Rutenbergs medebestuurdersleden en de congresgangers bedankten ervoor gedegradeerd te worden tot „foldervee“.

Het plan paste in het streven van Rutenberg om zijn in opspraak geraakte partij een fatsoenlijker uiterlijk te geven. Rutenberg moet niets hebben van al dat sentimentele gedweep met het Derde Rijk, waar met name de jongeren in zijn partij last van hebben. Dat schrikt de kiezers maar af, weet hij. Niet voor niets stak hij na een zitting voor het Amsterdams gerechtshof vorig jaar zijn bewondering niet onder stoelen of banken voor de wijze waarop VVD-leider Frits Bolke-

stein het immigratievraagstuk aan de orde stelt.

Bij de CP'86 heeft na zaterdag echter de harde lijn definitief de overhand. Tegelijk met zijn fusieplan is Rutenberg zelf gewipt uit het hoofdbestuur, al hield zijn opvolger Wim Beaux het erop dat Rutenberg uit eigen beweging is opgestapt, uit onvrede met het afwijzen door het hoofdbestuur van het samengaan. „Hij móest niet weg“. Ook secretaris Tim Mudde vertrekt, al blijft die wel het partijorgaan redigeren.

Blozend van genoegen zetelde de 65-jarige Beaux, een veteraan in het extreem-rechtse actiewezen, in de vroege zaterdagavond te midden van het nieuwe jeugdige hoofdbestuur in een zaaltje van het Oriental Palace van de Van der Valk-keten aan de spoorlijn in Breukelen. De ingang wordt bewaakt door een skinhead in een t-shirt met 'No Remorse' (Geen wroeging) erop. Naast Beaux zitten de nieuwkomers Arnoud Blöte en Marc de Boer, beiden dertigers. Over de bestuurstaafel is de Prinsenvlag (Oranje-Blanje-Bleu) gedrapeerd. De herinvoering van de vlag is een van de 'eisen' die het partijcongres stelde in een resolutie, naast de terugkeer van Tollens' 'Wien Neêrlands Bloed' als volkslied, de vrijheid van vergadering, drukpers en meningsuiting, politieke druk op de Indonesische regering voor het toelaten van een Republiek der Zuid-Molukken, en 'een eind aan de politieke processen'.

Met de laatste eis zette het partijcongres zich af tegen het proces dat nu al een jaar tegen het partijbestuur loopt, Rutenberg inclusief. Binnenkort velt de Hoge Raad zijn oordeel of het CP'86-bestuur als 'misdadige organisatie' kan worden beschouwd zoals bedoeld in het beruchte artikel 140 van het Wetboek van strafrecht. Als de Raad dat vonnis van het Amsterdams Gerechtshof bevestigt, kan minister Sorgdrager van justitie opdracht geven tot een verbodsprocedure tegen de partij.

CP'86 lijkt met haar radicalisering dit onheil haast over zich af te roepen. Ondanks hun jeugdige leeftijd en yupperige voorkomen zijn Blöte noch De Boer onbeschreven bladeren. Marc de Boer werd twee jaar geleden veroordeeld tot vier maanden cel, nadat hij een half jaar daarvoor in Arnhem samen met enkele kameraden een gekleurde voorbijganger in elkaar had getrapt onder het slaken van racistische leuzen. Naast zijn CP'86-activiteiten als gemeenteraadslid in Rijswijk is hij bestuurslid, de 'great terror', van de Ku Klux Klan-Nederland. Arnoud Blöte is al enige jaren actief in het extreem-rechtse vrijwilligerswerk.

Het Fascisme Onderzoek Kollektief, gezaghebbend op extreem-rechts terrein, denkt dat het hoofdbestuur met beide benoemingen de achterban gerust wil stellen over de 'radicale koers' die gevaren wordt. Ook het voorzitterschap van Wim Beaux,

vroeger gemeenteraadslid in Amsterdam, past in dat beeld. Janmaat en Beaux kunnen elkaar niet meer luchten of zien sinds de scheuring van de toenmalige Centruumpartij medio jaren tachtig in CD en CP'86. Al beweerde het CP'86-bestuur zaterdag nog wel te willen samenwerken met de CD, zij het onder eigen vlag. Zo zouden beide partijen bij de gemeenteraadsverkiezingen in Brabant één kieslijst gaan vormen en sluit Beaux een lijstverbinding bij de eerstkomende Kamerverkiezingen niet uit. Maar voornemens en voornemens zijn twee in de kringen van extreem-rechts: eerst zien en dan geloven.

Demonstratie van extreem-rechts in februari dit jaar in Rotterdam. (Foto Bas Czerwinski)

Democratie moet verwerpelijk geluid durven verbieden

NRC, 23 mei 1996

In Nederland heeft iedereen de vrijheid zijn mening te uiten. Dat recht is verankerd in de Grondwet. Dit betekent niet dat onbepaald van het recht gebruik kan worden gemaakt. In de discussies over extreem-rechts krijgen de begrenzingen van de vrijheid van meningsuiting vaak te weinig aandacht. Democratie, zou niet voor bange mensen zijn, hoor je al gauw, en bij het verbieden van de Centrumdemocraten kon de klik rond Janmaat weleens ondergronds gaan.

Vanzelfsprekend is de vrijheid van meningsuiting een groot goed. Even zorgvuldig moet worden omgegaan met het grondwettelijk recht tot vereniging en vergadering en het betogingsrecht. Het optreden van extreem-rechtse groeperingen mag dan verwerpelijk zijn — en binnen het Nederlandse parlement bovendien weinig effectief — maar in de samenleving aanwezige onvrede kan via de uitoefening van genoemde rechten wel een democratische uitweg vinden.

Hier zit echter precies de crux. Grondrechten als de vrijheid van meningsuiting worden uitgeoefend in een democratisch stelsel. Dat democratische stelsel heeft zichzelf grenzen gesteld; het behoort vervolgens tot zijn taak deze te bewaken.

Zo mag een demonstratie in Nederland — althans binnen bestaande wettelijke regels — niet louter op grond van de inhoud worden verboden, maar is een verbod wel mogelijk als ordeverstoring wordt verwacht. Als een demonstratie eenmaal is gehouden, kan daarna bestraffend worden opgetreden wegens onder andere smaad en beledi-

Vrijheid van meningsuiting is een groot goed, maar mag volgens Peter Rehwinkel niet verworden tot een vrijbrief voor het ventileren van verwerpelijke of grievende opvattingen in het openbaar. Daarom moeten de Centrumdemocraten worden verboden.

ging. Ook bij de vergaande mogelijkheid tot meningsuiting is dus in zekere zin sprake van een vrijheid in gebondenheid.

Juist omdat een meningsuiting vooraf niet inhoudelijk kan worden getoetst, is toezicht achteraf van groot belang. In het verleden heeft de rechter meermaals geoordeeld dat men te ver was gegaan, bijvoorbeeld omdat de leuze 'Nederland blank' was geroepen of hakenkruizen waren (mee)gedragen. Helaas kon de rechter niet altijd tot een oordeel komen — ook al stond vast dat op grote schaal was gediscrimineerd.

Zo werd in Lisse in 1994 een partijcongres van Centruumpartij '86 georganiseerd. De hele dag waren politiekorpsen druk in de weer om de orde te bewaren. Van hen werd een extra inzet gevraagd omdat ook de anti-fascistische beweging op de been was en de twee groepen uit elkaar moesten worden gehouden. Tijd om proces-verbaal op te maken wegens discriminatie of om strafbare feiten op video vast te leggen, was er niet.

De grenzen van de democratie worden vaker overschreden zonder dat daar alert op wordt gereageerd. Een tweede voorbeeld van te weinig aandacht voor ondemocratisch handelen betreft een eventueel partijverbod van de Centrumdemocraten. Het onderwerp is opnieuw ac-

tueel, omdat de Hoge Raad de partij en haar Kamerleden Janmaat en Schuurmans onlangs veroordeelde op grond van rassendiscriminatie.

In het verleden heeft het openbaar ministerie enkele keren aangegeven onvoldoende aanleiding te zien om een ontbindingsvordering tegen de CD in te stellen. Volgens minister van Justitie Sorgdrager heeft daarbij meegewogen dat het overschrijden van de strafrechtelijke grenzen nog niet bij „onherroepelijke rechterlijke uitspraak” was vastgesteld. Die onherroepelijke rechterlijke uitspraak is er nu wel. De vraag ligt dan ook voor de hand of de regering inmiddels anders tegen het verbieden of ontbinden van de CD aankijkt.

Minister Dijkstal van Binnenlandse Zaken — met deze vraag geconfronteerd — zei in een eerste reactie dat niet de politiek, maar alleen de rechter een politieke partij kan verbieden. In dit opzicht heeft de rechter het echter bepaald niet alleen voor het zeggen! Dijkstal leek overigens wel consequenties aan de uitspraak van de Hoge Raad te willen verbinden, en wees bijvoorbeeld op de mogelijkheid van het onthouden van subsidies.

Het hoofdredactioneel commentaar van NRC HANDELSBLAD zag het naar mijn mening veel ongunstiger. „In een democratie moet ook het verwerpelijk geluid wor-

den gehoord, hoe grievend dit ook voor bepaalde bevolkingsgroepen kan zijn.” Janmaat en de zijnen zullen deze *carte blanche* met graagte accepteren.

Enkele Kamerfracties hebben negatief gereageerd, alleen al op het verzoek na te gaan wat de mogelijkheid en de wenselijkheid is van een verbod van de CD. Zij willen misschien nog wel de volgende vraag beantwoorden: waarom heeft Nederland zich gebonden aan de huidige tekst van het Verdrag tot Uitsluiting van Alle Rassendiscriminatie? In artikel 4b van dit verdrag staat namelijk letterlijk: „De Staten die partij zijn bij dit Verdrag [...] nemen de verplichting op zich [...] organisaties, alsook propaganda-activiteiten die rassendiscriminatie in de hand werken en daartoe aanzetten, onwettig te verklaren en te verbieden, en deelneming aan zodanige organisaties of activiteiten als strafbaar bij de wet aan te merken.” Zijn deze woorden — nota bene voor parlementariërs — niet meer dan dode letters?

Het functioneren van een democratie kan niet vanuit de leunstoel worden gadegeslagen. Van politiek en openbaar ministerie mag een actieve houding worden verlangd. Leden van het parlement moeten echter helemaal rechtop in hun zetels zitten, zeker wanneer extreem-rechts grenzen overschrijdt die door de medewetgever zelf zijn gesteld — zoals in het Verdrag tot Uitsluiting van Alle Rassendiscriminatie.

Dr. J.P. Rehwinkel is lid van de fractie van de PvdA in de Tweede Kamer.

Buitenlanders zijn welkom, zolang het mag van de buurt

Van onze verslaggever
Hans Horsten

DORDRECHT

'Nou zeg, Dat jullie in de Laan durven te gaan wonen', kreeg het Joegoslavische vluchteling gezin van omwonenden te horen toen het kenbaar maakte van Papendrecht naar Dordrecht te gaan verhuizen. Maar de verhuizing ging niet door.

Eerst werden bij het huis dat de Joegoslaven van de stichting Woondrecht toegewezen hadden gekregen, alle ruiten ingegooid. Daarna werd de woning besmeurd met nazi-leuzen, hakenkruisen en runetekens. Bovendien kwamen er bij de woningbouwvereniging vele telefonische dreigementen binnen. Woondrecht besloot daarom deze week het gezin uit de Balkan elders in Dordrecht te huisvesten.

De Laan! Dordts voor Zeehavenlaan. Een volksbuurt met een negatief imago dat tot ver over de gemeentegrenzen reikt. Een vooroorlogse arbeiderswijk van uienpellers, bootwerkers, bouwvakkers en een lorrenboer. Waar al generaties lang een handvol families domineert en als het nodig is met harde hand duidelijk maakt wat de mores van de Zeehavenbuurt zijn. Waar de inkomens en huren laag zijn en de Centrumdemocraten steeds meer terrein winnen. En waar andere Dordtenaren zich slechts met een geweer tussen de schouderbladen naar toe laten dwingen.

'Het gaat er ruig aan toe', zegt R. Hagens van de directie van Woondrecht: Het weren van een buitenlands gezin door deze besloten gemeenschap is volgens hem geen incident; maar veeleer de zoveelste stap in een proces. 'Er zijn daar meer vervelende zaken gebeurd. Toen een bewoner trouwde met een Portugese vrouw, werd er benzine in zijn brievenbus gegoten en brand gesticht. Vorige maand vertrok de laatste Turkse bewoner. Opgelucht. Hij was maanden gepest, bedreigd en angstig gemaakt.'

Hagens velt een bikkelhard oordeel over de Zeehavenbuurt. 'Ik zal het woord a-sociaal niet in de mond nemen, maar het stigma waar de bewoners onder gebukt gaan, hebben ze aan zichzelf te danken. Er heerst daar een verstikkende sociale controle. De buurt heeft zo zijn eigen manieren om problemen op te lossen. Een burenruzie is er al eens beslecht met een moord. Justitie en politie hebben een vuistdik dossier over de wijk.'

De bewoners van de Zeehavenbuurt zijn niet blij met dit soort uitspraken. Ze voelen zich door de

woningcorporatie in hun hemd gezet. 'Eerst stonden we in de stad alleen als a-sociaal te boek, nu ook nog als racist. Terwijl wij niets tegen mensen van buiten hebben. Of ze nu allochtoon of autochtoon zijn', zegt C. Versluis, voorzitter van het buurtcomité.

Ze heeft net haar zoveelste rondje door de buurt achter de rug. Een vaste gewoonte in een wijk waar veel bewoners hun sores op straat bespreken en zittend in kuipstoelen vanuit hun betegelde voortuinen in de gaten houden wie er bij wie binnenloopt. Het straatbeeld in deze kleine wereld wordt bepaald door caravans, vouwwagens, auto's waaraan wordt gesleuteld, en karretjes van de supermarkt. Ons kent ons. Maar een verstikkende sociale controle? Hoe komen ze erbij!

Versluis: 'Hier hangen de touwtjes nog uit de brievenbus, en waken we over onze oudjes en kinderen. Het doet pijn als de buitenwereld je daarvoor een negatief stempel opdrukt.' Haar oudere zus, die zich tot dan toe afzijdig heeft gehouden, roept vanaf de leren bank. 'Zo was het altijd. Toen ik jong was, zongen we al: "Wij zijn de schoffies van de Zeehavenlaan; we laten ons niet kisten, we laten ons niet slaan".'

De capitulatie van de stichting Woondrecht voor het verzet van de Zeehavenbuurt tegen buitenlanders was eenmalig. Met een renovatie voor de boeg zal de wijk ermee moeten instemmen dat ze ook woningzoekenden van elders in hun midden krijgen. De zin waarin stond dat buurtbewoners voorrang krijgen bij het toewijzen van een huis, was bij de laatste drie advertenties voor het eerst geschrapt. Tot nu toe reageerden er 25 belangstellenden op deze annonces. Van hen waren 23 allochtoon.

Hagens: 'We houden onze poot stijf. Ik ben niet van plan voor terreur te wijken.'

Versluis: 'Iedereen mag hier komen wonen.'

Ook buitenlanders? 'Als het er niet te veel zijn en ze de eenheid en saamhorigheid in de Zeehavenbuurt niet willen doorbreken.'

Lid CP'86 mishandelt wethouder

ROTTERDAM - De Rotterdamse wethouder van stadsvernieuwing en volkshuisvesting Meijer (GroenLinks) is in het stadhuis geslagen en geschopt door de 29-jarige medewerker van CP'86-raadslid Freling, R. van Tubergen. Meijer heeft aangifte van mishandeling gedaan.

Het incident had dinsdagavond plaats na een raadscommissievergadering. Op weg naar het toilet reageerde de CP'86-medewerker agressief op een opmerking van de wethouder. Daarop ontstond een handgemeen, waarbij de bril van Meijers gezicht werd geslagen en hij een bloedende hoofd-wond opliep.

Van Tubergen is voor drie maanden de toegang tot het stadhuis ontzegd. Behalve van CP'86 is hij ook lid van de partij Actiefront Nationaal Socialisten (ANS). In verband met zijn werkzaamheden voor deze neo-nazipartij is Van Tubergen onlangs verhoord door de Duitse veiligheidsdienst.

Algemeen Dagblad, 28 mei 1990

Jannmaat zet streep onder samenwerking met CP'86

ROTTERDAM - Samenwerking tussen de extreemrechtse partijen CD en CP'86 is definitief van de baan, zegt CD-leider H. Jannmaat. Begin dit jaar begonnen de extreemrechtse partijen besprekingen over samenwerking. Aanvankelijk zag het er naar uit dat ze kans van slagen hadden. Leden van CD en CP'86 hielden gezamenlijk betogingen in Zwolle en Leerdam.

De beide partijen dachten echter verschillend over de vorm van de samenwerking. Jannmaat was tegen een echte fusie. Volgens de CD-voorzitter is dit on-

Jannmaat heeft afgelopen zaterdag echter een dikke streep gezet onder de besprekingen met CP'86. Dat gebeurde na het overstappen, vrijdag, van het CD-gemeenteraadslid Teijn en drie CD-decraadsleden in Rotterdam naar CP'86.

CP'86 dweept volgens Jannmaat te veel met het nazi-verleden. 'Vooral het CP'86-gemeenteraadslid Freling is in onze ogen veel te extreem. Dat gedoe met nazistische emblemen, daar willen we ons verre van houden', aldus Jannmaat.

Panter puntjes

➤ Burgervader d'Hondt meldde vooraf aan de 21 maart-betoging dat B&W in de stijd tegen racisme "soms meeloopt en soms voorop loopt." En soms na vijf minuten de demonstratie uitschiet.

➤ Intussen heeft -le zich wel mooi verzet tegen het standpunt van de Nederlandse Gemeenten om nazi-marsen meer ruimte te geven!

➤ En als thuis-blower tegen de Inperking van de dagelijkse portie van 30 naar 5 gram...

➤ 10 Jaar na Tsjernobyl gingen al 7000 mensen dood door nucleaire besmetting. Activist 024 miste elke her-denkings-actie maar zegt van harte 'Nooit meer kernge-weld, duurzame energie nú!'

➤ Als die Arnhemmers even wat sneller hun bommetjes opeisen en uitleggen krijgt xenofobie hier minder kans.

➤ Ook de Gelderlander veroordeelde de 'jacht op extreem-rechts' in Leerdam. Terwijl een leerzaam koekje van eigen deeg geen kwaad kan.

Colofon

Activist 024 is een sociaal-politiek en cultureel periodiek voor Nijmegen en omstreken. Ze brengt nieuws, achtergronden en analyses. Activist 024 richt zich op alles en iedereen waar ze zich mee verbonden voelt. Activist 024 wil tevens een platformfunctie vervullen. Aankondigingen, ideeën en artikelen zijn welkom.

Ze wil ruimte bieden aan al die mensen, groepen en organisaties die zich inzetten voor een vrije, solidaire en schone wereld.

Deadline voor lange stukken: 13 juni
Voor kort nieuws en de agenda: 20 juni

Oplage: 300

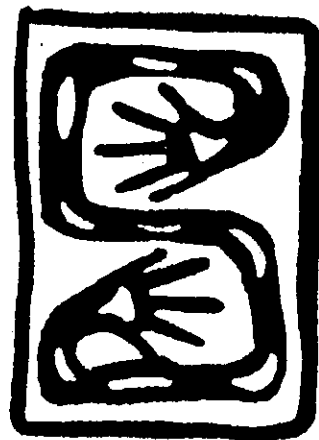
Redactie: Begijnenstraat 34
6511 WP Nijmegen.
tel: 024-3238162
fax: 024-3231708
E-mail: assata@antenna.nl

giro 4500861

Druk: Knust
Lay-out: Wilbert
Tekeningen: Gnoe e.a.

Activist 024 is voor f2,50 te koop bij o.a. boekhandel de Feeks (van Weidenstraat 34), dag- en eetcafé de Klinker (van Broeckhuisenstraat 46), kraakdisco de Onderbroek (Tweede Walstraat 19), de AKKU (Thomas van Aquinostraat 4) en bij Autonome boekwinkel Assata (Tweede Walstraat 21).

Zwolsche Courant,
5 juni 1996

BVD schiet Zwollenaar te hulp

UTRECHT/ZWOLLE (GPD) - De Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) maakt werk van de aanhoudende 'telefoonterreur' aan het adres van leden van GroenLinks, waaronder fractiemedewerker Paul Kraaijer uit Zwolle. Dat heeft partijvoorzitter A.B. Harrewijn van GroenLinks gisteren laten weten.

Naast Kraaijer worden zes partijleden, waaronder ook Tweede Kamerlid Tara Oedayraj Singh Varma, sinds een half jaar vrijwel wekelijks bedreigd en uitgescholden. Volgens Harrewijn gaat het vrijwel steeds om acties van aanhangers van CP '86.

Tot nu toe gaf GroenLinks nauwelijks ruchtbaarheid aan de dreigtelefoontjes. Maar na een aanhoudende serie incidenten spreekt het partijbureau nu van 'een gerichte actie'. Twee weken geleden kreeg de Rotterdamse wethouder H. Meijer klappen van een fractiemedewerker van CP '86.

Al eerder ontplofte een benzinebom onder de auto van een raadslid van GroenLinks uit Spijkenisse.

Aanhangers van CP '86 en de NVP plaatsten in maart van dit jaar op het wereldwijde computernetwerk Internet een vlugschrift met de titel 'GroenLinks, milieunazi's en rode fascistten in naïef Nederland'. Op (een Amerikaanse) computer staan de adressen en telefoonnummers van onder anderen fractievoorzitter Paul Rosenmöller en Tweede Kamerlid Varma. Sindsdien regent het anonieme dreigtelefoontjes bij GroenLinks. De meeste leden deden aangifte bij de politie. Justitie liet één van hen, met instemming van GroenLinks, afluisteren. Kamerlid Varma maakte zelf opnames. Onlangs gaf zij justitie twee bandjes met scheldkannonades. Daarop valt onder meer te horen hoe iemand met een zwaar Utrechts accent verregaande bedreigingen uit en afsluit met 'Eigen volk eerst'.

De Koppelingswet: apartheid in Nederland

Op dit moment ligt het wetsontwerp van de omstreden 'Koppelingswet' bij de vaste kamercommissie voor Justitie. Vanwege vele kritische kanttekeningen behandelt de Tweede Kamer het ontwerp waarschijnlijk pas na de zomervakantie. Los van die uitkomst zal van een soepele invoering geen sprake zijn. Vele organisaties en lokale overheden hebben al protest aangeleefd. Op 8 mei staat een motie van GroenLinks en de Groenen op de agenda van de Nijmeegse gemeenteraad.

De Koppelingswet houdt in dat "... elke aanspraak op overheidsvoorzieningen afhankelijk is van de verblijfsstatus." Mensen zonder verblijfsvergunning (d.w.z. illegaal gemaakte en nog procederende vluchtelingen en staattoezen) worden zo uitgesloten van collectieve voorzieningen. De Koppelingswet moet het sluitstuk worden van het Nederlandse vluchtelingen- en migrantenbeleid. Een beleid wat de afgelopen jaren gekenmerkt werd door een voortdurende aanscherping. Controle-instrumenten als de identificatieplicht en het Vreemdelingen Administratiesysteem (VAS) werden uitgebreid en in nationaal en Europees verband werden steeds meer computerbestanden gekoppeld teneinde de uitwisseling van gegevens over 'vreemdelingen' te vergemakkelijken. Ook kwamen er marechausseebrigades voor controle op buitenlandse vliegvelden, gate-checks op Schiphol en strengere normen voor gezinshereniging. De Koppelingswet

Mensonterende gevolgen

Het wetsontwerp staat garant voor een diepgaande sociaal-economische uitsluiting; bij duizenden zullen mensen uitgesloten worden van o.a. medische voorzieningen, onderwijs, verzekeringen en sociale bijstand. De wet zal de afstand tussen bevolkingsgroepen vergroten; ze zal een ware tweedeling in de samenleving tot gevolg hebben. Tussen hen met en hen zonder een legale status. Deze administratieve apartheid dwingt 'illegalen' in de criminaliteit en stelt ze bloot aan

len' in de criminaliteit en stelt ze bloot aan grenzeloze uitbuiting op de woning- en arbeidsmarkt.

Voor vrouwen zal de Koppelingswet extra negatieve gevolgen hebben. De verblijfsstatus van de meesten vrouwen, en kinderen, is immers nog steeds verbonden met die van de man. Pas na drie jaar kunnen vrouwen een zelfstandige status krijgen, tot die tijd leiden zij een leven in afhankelijkheid. Gedwongen prostitutie is soms de enige 'uitweg'. Daarnaast komen vrouwen in de problemen als medische zorg wegvalt, bijvoorbeeld tijdens een zwangerschap, bij kankeronderzoek of voor een abortus. Ook de verantwoordelijkheid voor de kinderen en de angst voor politie-controles op school of consultatieburo drukt 'illegale' vrouwen nog verder ondergronds.

De Koppelingswet is een klassieke verdeel-en-heers maatregel. Gemaakt om louter aan 'symptoombestrijding' te doen, bevestigt ze het waanbeeld van de 'illegaal' als publieksvijand. Slachtoffers van complexe en wereldwijde ontwikkelingen (als wapenhandel, milieu-vermieting en vrije markt-dwang) worden zo tot daders gemaakt. Ontwikkelingen waar rijke landen in grote mate schuldig aan zijn. Op wereldschaal leverde dit vluchtelingenstromen op van miljoenen mensen. Het superkleine percentage van hen wat Fort Europa weet binnen te dringen dient nu onzichtbaar gemaakt te worden. Aan vluchttoezaken als armoede, honger en geweld doet de Koppelingswet niets. Met de politieke en economische elites blijven ook de wer-

kelijke problemen buiten schot.

Burgerlijke ongehoorzaamheid

Verzet is keihard nodig. Vele scholen, kerken, belangengroepen, medische instellingen en lokale overheden hebben al hun ongenoegen aan de regering laten blijken. De gemeente Leiden weigert zelfs elke medewerking bij de uitvoering van de wet. Op 8 mei vragen de Nijmeegse fracties van GroenLinks en de Groenen aan het college van B&W, ook namens Nijmegen een bezwaarschrift naar Den Haag te sturen en te garanderen dat onderwijs en andere zorginstellingen voor alle inwoners toegankelijk blijven, ongeacht hun verblijfsstatus. Het Landelijk Initiatief Tegen de Koppelingswet (LITK) is bezig met een handtekeningenactie en het Autonoom Centrum (onderdeel van het Solidariteitsnetwerk voor illegalen in Nederland) roept op tot burgerlijke ongehoorzaamheid. Assata-info sluit zich daarbij van harte aan.

Als de staat zich niet langer garant stelt voor de minimale levensomstandigheden van mensen, hetzij door de afbraak van sociale voorzieningen hetzij door het ontoegankelijk maken ervan, zullen de mensen dat zelf moeten doen. In onderlinge solidariteit, en desnoods in de illegaliteit, moet het mogelijk zijn om mensenrechten te handhaven. Onderwijs, gezondheidszorg, inkomen en huisvesting gelden voor iedereen.

Voor meer info bel je Assata-info, het Autonoom Centrum (020-6126172) of het LITK (020-6737576).

Democratie moet een wanklank kunnen velen

Democratie moet verwerpelijk geluid durven verbieden', zo luidde de kop van de bijdrage die collega Peter Rehwinkel aan deze pagina leverde (NRC HANDELSBLAD, 23 mei). Hij wil politieke meningsuitingen die hem niet bevallen, in casu die van een aantal onsmakelijk-rechtse partijtjes, tot zwijgen brengen door die partijtjes en hun uitingen te verbieden.

Ik ben het daarmee oneens. De democratie wordt niet gediend door aan sommige burgers het recht te ontnemen zich te uiten, te demonstreren of zich in partijverband te verenigen. Integendeel, dit zijn de wezenlijke rechten die het functioneren van een democratie mogelijk maken. De democratie moet die rechten waarborgen, ook wanneer lieden daarvan gebruik maken om dingen te zeggen die ons niet bevallen, of die wij zelfs uitermate verwerpelijk vinden.

Sterker nog, die rechten zijn juist geschreven om minderheden met dwarse en verwerpelijke opvattingen te beschermen tegenover de heersende publieke opinie. De vooraanstaande rechtsfilosoof Ronald Dworkin, radicale verdediger van *free speech*, wijst er terecht op dat je niet het spreken over verwerpelijke ideeën moet verbieden, maar de verwerpelijke handelingen zelf moet bestrijden. Als je zelfs het spreken daarover verbiedt, dan verstik je het democratisch proces van meningsvorming.

Anders dan Rehwinkel suggereert, vergt het geen moed om iets te verbieden. Want het eerste wat mensen aan de borreltafel roepen als hen iets niet bevalt, is dat 'ze' het eens zouden moeten verbieden. Als 'ze', regering en parlement, daaraan zouden toegeven dan zou er heel wat verboden moeten worden, van hondenpoep tot persvrijheid.

Het vergt juist moed om als politicus tegen dit soort populisme in te gaan en de burgers er op te wijzen dat wij in een tolerante samenleving willen wonen, en dat dit met zich meebrengt dat wij soms worden geconfronteerd met zaken die ons helemaal niet bevallen.

Tolerant zijn voor hetgeen ons bevalt of onverschillig laat, is niet zo moeilijk. Het gaat pas spannen als het ons ongemak bezorgt of als het onze weerzin oproept. Dan blijkt of er van verdraagzaamheid sprake is.

Ik hou vol dat onze democratie zo stevig is verankerd, dat zij een robuuste openbare discussie zeer wel aankan. Ook over de vraag of dat 'eigen volk' wel bestaat en over waarom dat volk dan eerst zou

Erik Jurgens

moeten. Over de vraag of integratie van immigranten nuttig en nodig is en of die integratie wordt belemmerd bij een te grote toevloed. En over de grote baat die ons land heeft bij de veelsoortige inbreng van vreemde culturen die zich met de onze vermengen. Daarover is een openbaar debat nuttig en nodig. Het is niet goed om de inbreng van een extreme en marginale minderheid bij voorbaat de kop in te drukken.

Met verbod en met straf optreden werkt dus naar mijn mening in democratisch opzicht contraproductief. Zeker, de wet wil bestraffing van mensen 'die aanzetten tot haat tegen of discriminatie van of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen [...] wegens hun ras, hun godsdienst of hun levensovertuiging' (art. 137d Wetboek

Verbieden van partij betekent het monddood maken van haar kiezers

van Strafrecht). Die stok achter de deur moet er zijn om dit soort 'haatspraak' te kunnen bestraffen wanneer deze een reëel gevaar oplevert voor onze rechtsorde, zoals bij een oproep tot concrete strafbare daden.

Maar als het om politieke meningsuitingen gaat, hoe onsmakelijk ook, moeten we buitengewoon voorzichtig zijn om die te vervolgen. Waar ligt immers de grens? Is iemand dan vervolgbaar als hij, zoals de 'autonomen', verkondigt dat hij de bestaande rechtsorde omver wil werpen of, zoals de communisten, de proletarische revolutie wil doorvoeren?

In de jaren dertig werden de uitzendingen van de VARA door de Radio Controle Commissie — welke commissie geen wettelijke grondslag had — onder leiding van de latere minister-president Gerbrandy aan een strenge censuur onderworpen. En in 1939 achtte ons hoogste rechtscollege het toelaatbaar dat de burgemeester van Heerenveen antimilitaristische propaganda verbod op grond van strijd met de openbare orde. Hetzelfde overkwam in de jaren zestig demonstranten tegen de oorlog in Viet-

nam. Wij moeten op dit punt buitengewoon waakzaam zijn, juist ook als de publieke opinie in grote meerderheid bepaalde uitingen verwerpelijk acht.

Blijft de vraag van het partijverbod. Hein Roethof, die enige maanden geleden overleed, heeft zich destijds, bij de behandeling van het nieuwe verenigingsrecht, als eenling in de PvdA-fractie in de Tweede Kamer terecht verzet tegen de gedachte dat een partij een gewone vereniging is, waartegen gewone verbodsacties gelden. Partijen zijn dragende instellingen van onze democratische orde geworden.

De Kamers van de Staten-Generaal zijn, evenals gemeenteraden en provinciale staten, in feite fora waar woordvoerders van fracties met de regering en met elkaar debatteren en besluiten. Verbieden van een partij betekent dus het uitschakelen van de partij uit het publieke debat, ook als die partij voldoende kiezers achter zich heeft gekregen om zetels te verwerven in de volksvertegenwoordiging.

Verbieden van een partij betekent het monddood maken van die kiezers. Is het niet beter om de kiezers zelf te laten uitmaken of zij partijen met extreme opstellingen aanvaarden? Had de CPN in 1946 niet tien procent van de zetels, en nu geen enkele? En was de NSB niet al voor de oorlog wat de kiezersgunst betreft stevig op de terugtocht? We moeten meer vertrouwen in het gezonde oordeel van de kiezers stellen dan op juridische verbodsacties.

Mijn politieke geestverwant Rehwinkel haalt in zijn bijdrage ook art. 4b van het Verdrag tegen uitbanning van rassendiscriminatie aan. Welzeker moet Nederland zich inzetten om rassendiscriminatie uit Nederland te bannen. Maar deze verdragsverplichting dwingt ons niet om evenzeer wezenlijke burgerschapsrechten als kiesrecht, gekozen kunnen worden, demonstratierecht en recht van vereniging en vergadering aan te tasten. Deze burgerschapsrechten gaan voor. Alleen wanneer de waarden die het Verdrag terecht wil beschermen op kennelijke en directe wijze in gevaar komen, behoren die burgerschapsrechten te wijken.

Mijn stelling is dat verbodsacties die de vrije vorming van politieke meningen belemmeren uiterst terughoudend moeten worden toegepast. Moge Peter Rehwinkel het voorbeeld van Hein Roethof inachtig zijn.

Erik Jurgens is hoogleraar staatsrecht en lid van de PvdA-fractie in de Eerste Kamer.

Deur dichtgetimmerd in 'huis der democratie'

Door onze redacteur

F. KUITENBROUWER
AMSTERDAM, 7 JUNI. Het „huis der democratie“, — zoals burgemeester Peper van Rotterdam het stadshuis noemt — heeft vele kamers. Maar één daarvan gaat vanavond om zes uur dicht tot de vertiezingen van 1998. Het college van B en W heeft de fractiekamer van CP'86 gesloten. Aanleiding zijn enkele kwalijke, telefonische intimidaties aan het adres van wethouder Peper en zijn gezin. Volgens Peper staat onomstotelijk vast dat deze afkomstig waren vanuit het rechtsextremistische fractievertrek.

Het is een onverkwalijkelijke zaak — die niet op zichzelf staat — maar de reactie van Peper roept wel juridische vragen op. De burgemeester van Rotterdam baseert zich onder meer op registratie van telefoonverbindingen uit de fractiekamer van CP'86. Dus kennelijk niet de gesprekken zelf maar wel de gebelde (of bellende) telefoonnummers zijn gecontroleerd. Het is de vraag of raadsleden en hun medewerkers niet aanspraak hebben daarvan verschoond te blijven. Ook een nummer kan veelzeggend zijn.

Voor de toegepaste controlemethode spreekt een bepaling uit het wetboek van strafrecht. Deze geeft de rechthebbende op de aansluiting in een gebouw het recht de gevoer-

de telefoongesprekken af te luisteren — dus zeker om nummers te noteren. Burgemeester en wethouders vallen als beheerder van het stadshuis en de bijbehorende telefooncentrale in deze categorie. Het moet de gebruikers wel bekend zijn dat de mogelijkheid van meeluisteren bestaat en er mag geen „kennelijk misbruik“ van deze bevoegdheid worden gemaakt.

Tegen enigzins formeel van telefooncontrole spreekt het belang van gekozen volksvertegenwoordigers zich vrijelijk te kunnen verstaan met de burgers en hun achterban.

Mensen moeten zich vertrouwen kunnen wenden tot de afgevaardigden, bijvoorbeeld met kritiek op de gemeente. Daarmee valt moeilijk te rijmen dat B en W laten uitzoeken wie met wie belt. Dat geldt ook voor de mogelijkheid zich uit het belgedrag een beeld te vormen over de besluitvorming in partij- of fractieverband.

Juridisch gezien is de vertrouwelijkheid van het raadswerk echter minder sterk dan men wellicht zou denken.

Tien jaar geleden verwierp de Hoge Raad een beroep op bronbe-

NIEUWSANALYSE

scherming van het toenmalige Amsterdamse raadslid Anne Lize van der Stoel (thans Kamerlid voor de VVD) tegen het jongerencentrum Happy Family. Dit wilde weten welke informanten staken achter raadsragen over beweerd milieuenwinsten uit de verkoop van softdrugs. Het raadslid kon zich niet van het geven van getuigenis „verschonen“, zoals de wet dat noemt.

Het is de vraag of de Hoge Raad in een vergelijkbaar geval nu ook nog zo ontoeschaatelijk zou zijn. Onlangs moest het hoogste rechtscollege namelijk wel het verschooningsrecht van de journalist erken-

nen. En er bestaat een verband tussen bronbescherming door raadsleden en journalisten, verklaarde het kabinet begin 1991 in een notitie over de vraag of de vertrouwelijkheid van het raadswerk niet toch een wettelijk steunje verdient. Het kabinet vond van niet, maar dan ging het wel om rechtszaken en dat zegt nog niet alles over de gepastheid van telefooncontroles door B en W.

Twee hoogleraren staatsrecht zetten desgevraagd vraagtekens bij de jongste actie van Peper. H.Ph.J.A.M. Hennekens (Nijmegen) betwijfelt „of oorzaak en gevolg wel helemaal met elkaar spreken“. Stel dat een wethouder een politieke tegenstander telefonisch de huid volscheldt. Wordt hem dan ook de toegang tot zijn werkvertrek ten stadhuis ontzegd? Dreigefoontjes zijn natuurlijk uiterst verwerpelijk maar de plaats van oorsprong is betrekkelijk willekeurig.

Net als de Groningse hoogleraar

D.J. Elzinga vindt Hennekens dat strafrechtelijke maatregelen tegen de betrokken personen meer in de lijn liggen. Simons heeft ook terecht aangifte gedaan. Daarnaast zijn concrete ordemaatregelen op het stadhuis mogelijk. Maar dan gaat het primair nog steeds om een individuele aanpak. En om een direct verband met de ordeverstoring. Een structurele reactie gaat het bereik van het daadwerkelijk beheer te boven en komt toe aan het hele gemeentebestuur.

Een fractieruimte behoort niet tot de wettelijke rechten van raadsleden maar maakt, zoals Elzinga het uitdrukt, wel deel uit van hun „gebruikelijke uitrusting“, net zoals de frankeremachine en het kopieerapparaat.

Het gebruik van deze faciliteiten valt buiten de wettelijke immuniteit die raadsleden genieten (deze heeft alleen betrekking op raads- en commissievergaderingen). De tegenhanger is dat de burgemeester zijn bijzondere volmacht om de orde van de vergadering te handhaven, ontbeert.

De burgemeester kan ordeverstoringen desnoods een paar maanden de toegang tot de publieke tribune ontzeggen. Sluiting van een fractieruimte voor meer dan een jaar valt daarmee niet direct te rijmen.

NRC,
7 juni 1996

CD zet raadslid Utrecht uit partij

DEN HAAG, 7 JUNI. Het dagelijks bestuur van de Centrum Democraten heeft gisteren het Utrechtse gemeenteraadslid M. de Regt uit de partij gezet. Eerder was De Regt al op non-actief gezet als medewerker van de Tweede-Kamerfractie en werd hij geschorst als adviseur van het hoofdbestuur van de partij. De Regt zou zich volgens partijvoorzitter Janmaat 'recalcitrant' gedragen.

CDA zoekt naar (andere) mogelijkheden voor sancties jegens Ruitenber

'Kiezer moet oordelen

(Door Jacqueline Visser)

ZWOLLE - Het enige dat de gemeente kan doen tegen vaak afwezige raadsleden als Henk Ruitenber van CP'86 is twintig procent van de raadsvergoeding omzetten in presentiegeld. Dit antwoord van de 'commissie secundaire arbeidsvoorzieningen raadsleden' vindt CDA-fractievoorzitter John Berends te karig. Omdat de wet niet rept over andere maatregelen, zijn ze volgens hem ook niet verboden. Hij vindt dat Zwolle de ruimte, die de wet hier open laat, moet nemen.

Berends had de 'commissie secundaire arbeidsvoorzieningen raadsleden' gevraagd de mogelijkheden tot sancties te onderzoeken. Het minimaal functioneren van extreemrechtse collega's als Ruitenber noemt hij een wanprestatie. Als voorbeeld van een gemeente die daartegen optreedt, verwijst John Berends naar Almere.

De 'commissie' heeft daar navraag gedaan. In Almere komen alleen raadsleden, die minimaal de helft van de raadsvergaderingen hebben bijgewoond, in aanmerking voor een uitkering bij aftreden. 'Over de juridische haalbaarheid van het opnemen van deze voorwaarde zijn de meningen in gemeenteland echter verdeeld', schrijft commissievoorzitter Reinier Herpel

van D66 in zijn brief aan Berends.

Voor 'secundaire voorzieningen' is wettelijk geregeld dat, ze voor alle raadsleden moeten gelden. De Zwolse commissie is daarom van mening dat geen aanvullende voorwaarden moeten worden gesteld. 'Het is niet aan de raad, maar aan de kiezers om een oordeel over het functioneren van een raadslid te vellen', legde Herpel gisteren in de raadscommissie ABJZ uit. Hij haalde ook staatssecretaris Van der Vondervoort aan die op vragen uit de Tweede Kamer heeft geantwoord dat extra sancties op afwezigheid niet mogelijk zijn.

Verder waarschuwde Herpel voor gelegenheidswetgeving ('om Ruitenber') en dat de goeden onder de kwaden kunnen gaan lijden. Afwezigheid door ziekte noemde hij als voorbeeld. Maar volgens Berends is Ruitenber alléén maar de aanleiding en zijn over geldige afwezigheid wel afspraken te maken: 'Het gaat om het verzaken van plichten'.

Geen bijval

De vergadering van de commissie ABJZ met daarin de fractievoorzitters uit de Zwolse raad was voor de CDA'er meteen een goede graadmeter. Hij kreeg nauwelijks bijval van de andere partijen. Berends gaat zich met de fractieberaden of een motie of amendement nog zin heeft als 24 juni de gemeenteraad zich uitsprekt.

Twintig procent van de vergoeding voor raadsleden (24.833 gulden per jaar) kan gebruikt worden als presentiegeld.

Over CP'86'

Zwolsse Courant, 19 juni 1996

Zwolse anti-fascisten willen met Dijkstal praten over demonstratieverbod

(Van onze nieuwsdienst)

ZWOLLE - Actiegroep Anti-Fascistisch Aktie (AFA) in Zwolle heeft minister Dijkstal (Binnenlandse Zaken) gevraagd om een gesprek over beperking van het demonstratierecht voor extreemrechtse politieke partijen.

Het verzoek is ook ondertekend door de organisatie Nederland Bekent Kleur. De organisaties willen het met de minister vooral hebben over de mogelijkheid van aanpassing van artikel 9 van de Grondwet, waarin ieders vrijheid van vergadering en betoging is vastgelegd. In dat artikel staat ook dat nadere regels kunnen worden gesteld ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. AFA wil dat het wetsartikel wordt aangescherpt, zodat burgemeesters mogelijkheden krijgen demonstraties te verbieden op andere gronden dan alleen

(vrees voor) verstoring van de openbare orde.

Minister Dijkstal heeft er eerder al eens op gewezen de door de AFA verlangde wijziging van de Grondwet 'niet wenselijk' te vinden.

De Zwolse burgemeester Jan Franssen heeft begin dit jaar bij minister Dijkstal aangehouden op een duidelijk landelijk beleid voor de omgang met betogingen door extreme groeperingen. Hij deed dat nadat hij besloot een demonstratie van extreem-rechts toe te staan in Zwolle. Franssen doorbrak met dat besluit de lijn van ambtgenoten, die dergelijke demonstraties op voorhand verboden. Hij schreef toen de minister dat betere juridische middelen nodig zijn om niet tot een demonstratieverbod 'op verkeerde gronden' te hoeven overgaan. Dijkstal voelde niets voor de suggesties van Franssen en houdt vast aan bestaande regels.

Zwolsse Courant,
12 juni 1996

Oproep van AFA

ZWOLLE - Paul Kraaijer van de 'Anti-Fascistische Aktie' (AFA) roept het CDA in Zwolle op het korten van raadsvergoedingen in de Tweede Kamer aan te kaarten. Paul Kraaijer reageert hiermee op fractievoorzitter John Berends van het CDA. 'Nog steeds worstelt de Nederlandse politiek met de positie van extreemrechtse raadsleden in de gemeentelijke politiek', schrijft Kraaijer in zijn brief aan Be-

rends. 'Tot op heden blijft de aanpak helaas beperkt tot plaatselijk goed bedoeld 'aanmodderen' en is er nog steeds geen eenduidig landelijk beleid'. Kraaijer heeft de indruk dat de politiek zich te gemakkelijk neerlegt bij 'het staat in de wet, anders kan het niet'. 'Wetten kunnen gewijzigd worden', stelt hij en daarom adviseert hij de discussie te verplaatsen naar Den Haag.

DE ORDE VAN HET ZONNENWIEL

Vorige week ontzegde burgemeester Peper de CP'86-fractie de toegang tot het Rotterdamse stadhuis. Het hindert de partij van Martyn Freling nauwelijks. 'Ik heb twee van de drie sleutels ingeleverd, dus we hebben er nog een.'

MARTYN FRELING, net de dertig gepasseerd, vocht in Kroatië en werd veroordeeld voor een gewelddadige overval met dertig skinheads op een groep Rotterdamse punkers. Onlangs werd hij nog opgepakt toen hij deelnam aan een verboden demonstratie. Vorige week werd de tweemansfractie van Centruumpartij '86, waarvan Freling voorzitter is, uit het Rotterdamse gemeentehuis gegooid nadat wethouder H. Simons vanuit de CP'86-fractiekamer telefonisch was bedreigd. Simons deed aangifte, maar verder wil hij op geen enkele manier op de zaak ingaan, zegt zijn woordvoerder. Burgemeester Peper stak zijn afkeer echter niet onder stoelen of banken. 'Afschuwelijke en volstrekt onaanvaardbare praktijken', sprak hij tijdens een persconferentie. 'Het stadhuis is een huis van openbaarheid. Burgers moeten ervan overtuigd zijn dat ze hier veilig kunnen komen.'

Volgens Peper is onomstotelijk vastgesteld dat vanuit de kamer van CP'86 meerdere dreigtelefoontjes werden gepleegd. Martyn Freling houdt het op één telefoontje, twee weken geleden, op een vrijdag: 'Martin de Regt, gemeenteraadslid van de Centrumdemocraten in Utrecht, was op dat moment met zijn Vlaamse vriendin in mijn fractiekamer. Ik was aan het kopiëren op de gang. Toen ik terugkwam hoorde ik van een fractiemedewerker dat er gekke dingen waren gebeurd. Het schijnt dat de vriendin van De Regt Simons heeft gebeld. Ze zou iets gezegd hebben over zijn vrouw. Dat ze een ongeluk had gehad of zoiets. Ik heb geen flauw idee waarom ze het gedaan heeft. Ik neem afstand van haar daad, maar ik kan haar niet royeren, want ze is lid van het Vlaams Blok en van de CD, niet van onze partij.'

Van de maatregelen die de gemeente Rotterdam tegen CP'86 heeft genomen ligt hij niet wakker. Freling: 'We beraden ons op juridische stappen. We kunnen gewoon het stadhuis in- en uitlopen, alleen de fractiekamer mogen we niet meer gebruiken. De rest van de faciliteiten staan nog voor ons open. Ik heb twee van de drie sleutels ingeleverd, dus we hebben er nog een.'

De gemeente Rotterdam laat het er niet bij zitten. 'Als ze niet alle sleutels inleveren, zetten we desnoods een nieuw slot op de deur. Deze raadsperiode komen ze hun

fractiekamer niet meer in', aldus een woordvoerder. Freling: 'Dan pesten we terug en doen we ons werk vanuit de leeszaal, waar de geheime stukken liggen. Daar moeten ze ons als raadsleden toelaten.'

DE BEDREIGINGEN aan het adres van Simons waren voor het Rotterdamse gemeentebestuur de druppel die de emmer deed overlopen. CP'86, en met name de radicale Rotterdamse afdeling, is berucht om zijn criminele inslag. Eind mei kwam de Rotterdamse CP'86 in opspraak toen fractiemedewerker Van Tubergen, eerder veroordeeld wegens openlijke geweldpleging, GroenLinks-wethouder Meijer in het stadhuis enkele rake klappen toediende. Locoburgemeester Simons (Peper verbleef in het buitenland) ontzegde Van Tubergen voor drie maanden de toegang tot het stadhuis. Dat zou de reden kunnen zijn dat juist hij

vanuit de fractiekamer van CP'86 werd bedreigd. Maar Simons is niet de enige. Ook Meijer kreeg verschillende keren dreigende boodschappen per brief en per telefoon.

De intimidaties strekken zich uit tot buiten het stadhuis. In de Rotterdamse deelraad Feijenoord is het al enkele maanden onrustig. De CP'86 voert er een hevige campagne tegen de voorgenomen vestiging van een asielzoekerscentrum. De raadsleden die met de vestiging akkoord gingen, kregen te maken met een reeks bedreigingen. Ook zij gaan ervan uit - maar bewijzen kunnen ze het niet - dat extreem-rechts daarachter zit. In 1994 werd een inwoner van de Rotterdamse deelgemeente Delfshaven het slachtoffer van extreem-rechtse intimidatie. Bij de installatie van het CP'86-raadslid Hageraats riep hij leuzen tegen de Centruumpartij. Enige tijd later werd hij opgebeld met de mededeling dat zijn huis met brandbommen zou worden bestookt. In hetzelfde jaar opende de politie in Rijnmond een onderzoek naar de bezorging van dreigbrieven bij ondernemers die een anti-racisme-poster sponsorden. Het op de brief vermelde postbusnummer werd ook gebruikt door de Rotterdamse CP'86.

CP'86 wordt steeds agressiever in het bestrijden van hun tegenstanders. Al enige tijd is bekend dat de partij beschikt over een eigen inlichtingendienst, Odin, die gegevens verzamelt over politieke opposenten. Vooral GroenLinks wordt het slachtoffer van de stelselmatige intimidatie op basis van Odin-informatie. Het GroenLinkse Tweede-Kamerlid Singh Varma vond een dreigende boodschap op haar antwoordapparaat van iemand die zich een aanhanger van CP'86 noemde. Paul Kraaijer, fractie-medewerker van GroenLinks in Zwolle en woordvoerder van de actiegroep Antifascistische Actie, werd verscheidene keren bedreigd, vond een brandende doos papier in zijn portiek en zag zijn foto prijken in het partijblad van CP'86.

NA HET HANDGEMEEN tussen Meijer en Van Tubergen werd duidelijk dat de sfeer op het Rotterdamse gemeentehuis volledig was verpest. Fractie-medewerkers, raadsleden en gemeentefunctionarissen deden ten overstaan van het Rotterdams Dagblad en de Volkskrant een boekje open

over hun CP'86-collega's. Een greep uit het aanbod: de fractiekamer van CP'86 is veranderd in een straatvechtersvleugel waar in legertenu gestoken elementen rondhangen; er worden regelmatig drinkgelagen gehouden; Freling kopieert brieven met hakenkruizen op het gemeentelijke kopieerapparaat.

Volgens uw collega's verstoort u de rust in het stadhuis.

Martyn Freling: 'Welnee. Ze zullen het best vervelend vinden om ons er te zien rondlopen. Ik vind het eerlijk gezegd ook vervelend om mensen van GroenLinks te zien rondlopen. Ik kan me er vreselijk druk over maken als Hugo, een van de leiders van de Rotterdamse antifascisten, op de fractiekamer van GroenLinks komt. Dat is een directe tegenstander van ons. Hij staat ons bij CP-vergaderingen regelmatig met een knuppel in de hand op te wachten. Maar je hebt het te accepteren, want het is een democratisch gekozen partij die zelf mag weten wie ze op hun kamer toelaten. Zo moeten zij natuurlijk accepteren wie ik mijn fractiekamer binnenlaat. Ik vind het heel storend als ik PvdA'ers zie rondlopen met zo'n roosje in een gebalde vuist. Een gebalde vuist is volgens mij een gewelddadig symbool. Mijn mensen hebben misschien soldatenkistjes aan, maar met hakenkruisen zul je ze op de fractiekamer niet tegenkomen, dat is een verboden symbool, daarmee laten wij ons natuurlijk niet in.

Nee, natuurlijk niet, maar er hangt wel een provocerende vlag met een Duitse adelaar op uw kamer.

'Die vlag heb ik opgehangen als provocatie naar de Duitse staat. Ik heb een poosje in Duitsland gewoond. Daar was ik lid van de Nationale Offensive en die partij is in 1992 verboden. Omdat ik het daar niet mee eens ben, heb ik de partijvlag in mijn fractiekamer opgehangen. Een adelaar is niet verboden. Als anderen het zien als een verheerlijking van Duitsland of van het Derde Rijk, dan is dat hun zaak. Het gaat erom hoe ik het bekijk. Met verheerlijking heeft het niets te maken.'

UW PARTIJ VOERT politiek met stevige middelen en deinst niet terug voor een flinke knokpartij. Gooit u daarmee niet uw eigen glazen in?

'Wij zijn een politieke partij en we moeten vergaderen. Dat staat in de statuten en daar moeten we ons aan houden. Dat GroenLinks dat niet leuk vindt en de antifascisten op ons dak stuurt zodat er vechtpartijen ontstaan, dat is niet onze schuld.'

Het gaat niet alleen om vergaderingen die verstoord worden, het gaat om de heftigheid van uw straatpolitiek. U trekt volgens mij liever de Rotterdamse wijken in dan dat u een discussie voert in de gemeenteraad. En hoe meer u met de vuisten zwaait, hoe meer u gecriminaliseerd wordt door uw tegenstanders.

'Via de faciliteiten die de democratie ons biedt, kunnen we ons weliswaar heel goed organiseren, maar we kunnen weinig bereiken in de gemeenteraad. Kijk maar naar de Socialistische Partij. Die hebben twee zetels in de Tweede Kamer en één in de Rotterdamse raad. Ze dienen constant moties in, maar ze bereiken helemaal niets. Je moet de bevolking achter je zien te krijgen, dus gaan we de straat op. In Vreewijk wordt nu bijvoorbeeld een asielzoekerscentrum gebouwd. De bevolking komt daartegen in opstand, dus helpen we daarbij. Een maand geleden ben ik daar nog gearresteerd, omdat de demonstratie verboden was.'

Aan zo'n arrestatie heeft u toch niets?

'Jawel. Op die manier zien de mensen dat wij ons echt voor ze inzetten.'

FRELING IS NIET alleen voorzitter van de Rotterdamse raadsfractie en de Rotterdamse kieskring, hij is tevens lid van het landelijke hoofdbestuur van CP'86. Uit dien hoofde zette hij zich in voor nationale samenwerking met de Centrumdemocraten van Janmaat. De samenwerking ketste af. Janmaat wilde de CP'86 slechts inzetten als militante frontorganisatie. Een officiële fusie achtte hij niet mogelijk, omdat de top van de CP'86 vorig jaar door het Amsterdamse gerechtshof is aangemerkt als criminele organisatie. Daarmee staat de deur wagenwijd open naar een verbod van de extreem-rechtse partij.

Volgens Freling zal het zo'n vaart niet lopen. 'Over ongeveer vijf maanden komt de uitspraak van ons in hoger beroep. Dus dat moeten we eerst maar eens afwachten. En verder, ach, ik heb wel vaker bij politieke partijen gezeten die eerst verboden werden en later weer goedgekeurd. De Nederlandse Volksunie bijvoorbeeld. Ik vind dat allemaal niet zo'n probleem. De partijen van Domela Nieuwenhuis en Soekarno werden ooit ook verboden en voor hen zijn talloze standbeelden opgericht.'

De afwijzing kwam niet alleen van Janmaat, ook uw partij was niet tevreden. Wat was voor CP'86 de reden om uit het overleg met de CD te stappen?

'Janmaat hanteerde een te strak tijdschema. Hij wilde dat we voor september onze leden zouden overhevelen naar zijn partij. Dat kunnen we onze mensen niet uitleggen, en we zouden bovendien onze identiteit verliezen, omdat CP'86 dan opgeheven zou worden.'

Wat is eigenlijk het verschil tussen de CP'86 en de CD?

'Bij de CD is Janmaat de baas. Bij ons beslist het hoofdbestuur, niet één persoon. De CD is een protestpartij die werkt met losse kretten. Wij zijn veel ideologischer. We

hanteren een volksnationalistische ideologie, die uitgaat van etniciteit. Om Nederlander te zijn moet je een afstamming hebben die gebaseerd is op etniciteit en culturele verbondenheid met het land. Bovendien hebben we veel meer jeugd in de gelederen dan de CD. Met van dat korte haar, ja. En laten we eerlijk zijn, de jeugd is aardig militant. Wij zijn beter in staat ons te verdedigen dan mensen van de CD. Het is voor de antifa's veel gevaarlijker om een bijeenkomst van ons te verstoren.'

Janmaat vond bij nader inzien de CP'86 veel te extreem. Met name u zou zich regelmatig tooien met nationaal-socialistische symbolen. Hoe zit dat?

'Soms denk ik wel eens dat mensen stekeblind zijn. Ze denken dat dit een hakenkruis is. Ze zien het verschil niet.' Hij toont een embleem dat aan zijn kettinkje hangt: een cirkel doorsneden door een symmetrisch kruis. *Freling:* 'Het is een Keltenkruis, een oeroud zonnewiel. Het wordt af en toe opgegraven in Drenthe. Het was een religieus teken van het Strijdharnemvolk. Wij gebruiken het als partijsymbool, om onze verbondenheid met het Nederlandse land aan te geven.'

Bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen beloofde u uw Rotterdamse achterban een 'Weimar aan de Maas'. Wat bedoelde u daarmee?

'Kneepkens van de Stadspartij had het over "Stalingrad aan de Maas", doelend op de almacht van de PvdA. Als variatie daarop kwam ik met "Weimar aan de Maas". Kijk maar eens naar de samenstelling van de Rotterdamse raad: vijftienveertig zetels en elf partijen. Die versplintering van het politieke spectrum was een typisch kenmerk van de Duitse Weimarrepubliek. En er is hetzelfde extreme sfeertje. Aan de ene kant heb je de SP, die een paar jaar geleden nog rotsvast overtuigd was van het marxisme-leninisme. Aan de andere kant heb je extreme nationalist in de raad, zoals ik.'

Doelde u met 'Weimar aan de Maas' niet op de wankelmoedige republiek die Hitler met zijn NSDAP de kans gaf om de democratie te vernietigen en een totalitaire staat op te bouwen?

'Nee, ik doelde slechts op de versplintering van het politieke spectrum. Welke andere staat heeft dat gekend? Er is maar één voorbeeld en dat is toevallig Weimar.'

Iedereen weet dat het Derde Rijk uit de Weimarrepubliek is voortgekomen. Dus uw tegenstanders roepen meteen: zie je wel, ze willen een fascistische staat!

'Fascisme is staatsnationalisme en daar zijn we tegen, dus dat zullen we niet doen. Maar als je zou zeggen: een nationaal-socialistische staat, dan krijg ik het wat moeilijker. Als je je nationaal-socialist noemt, beken je je tot het NSDAP-programma uit 1920. Daar staan dingen in als de verwerping van het Verdrag van Versailles. Dat is natuurlijk verouderd. Een multiculturele samenleving en drugsoverlast zijn totaal nieuwe problemen, die het nationaal-socialisme niet kende. Daar moet dus een ander antwoord op komen en dat is ons volksnationalisme.'

Maar de raciale component van het nationaal-socialisme is wel in uw gedachtegoed aanwezig?

'Ja-knikkend: 'Als jij het zegt en ik knik bevestigend, dan word ik niet gearresteerd.'

ALS U NATIONALE macht krijgt, worden er dan mensen het land uitgezet?

'Zeker. We zijn er tegen dat een land meerdere volken herbergt. Als we ooit veel macht krijgen, denken we ongetwijfeld een aantal leuke remigratieprojecten uit. Die zijn nu nog niet tot in detail uitgewerkt, maar het is duidelijk dat we in zo'n geval alle niet-Nederlanders zullen remigreren.'

Dus Marokkaanse jongeren die hier geboren zijn en plat Rotterdams spreken, moeten terug naar Marokko?

'Ja. Ze zijn geen Nederlanders en zullen het nooit worden. Als een kat in een viswinkkel wordt geboren, is hij nog geen haring.'

U werd ooit afgeschilderd als een Hitlerfascist.

'Hitler was geen fascist, hij was een nationaal-socialist. Van die aantijging distantieer ik me dus. Het Derde Rijk is geen voorbeeld voor CP'86, ook al was het een tamelijk volksnationalistische staat. Wat de nazi's in die tijd deden kan nu niet. We hebben met andere omstandigheden te maken. We houden ons niet bezig met vernietigingsgedachten. De buitenlanders die sociale premies aan de staat hebben afgedragen, moeten die keurig meekrijgen. Dan hebben ze een behoorlijk zakcentje waarmee ze in hun eigen land een bestaan kunnen opbouwen. Maar niet hier. Ik vind dat ieder volk recht heeft op zijn eigen territorium waar het ongestoord zijn eigen cultuur kan beleven.'

Ik kan me voorstellen dat u wel eens wordt bedreigd als u dergelijke denkbeelden in het openbaar uitdraagt.

'Ja, dat gebeurt soms. Vooral in verkiezingstijd. Bij de Tweede-Kamerverkiezingen werd onder andere mijn telefoonnummer na de verkiezingsspot op tv vertoond. Dan krijg je op een avond honderd telefoontjes, waarvan tachtig bedreigingen zijn. Er zitten mensen tussen die vrij redelijk geschoold zijn, waarmee je nog in gesprek kunt raken. Er zitten ook Surinamers tussen. Dat hoor je aan het accent. Dan zeggen ze: "We komen langs en we steken een mes in je lijf." Of: "Over een half uur gaat er een bom af." Het stoort me niet. Je raakt eraan gewend. En er is nog nooit werkelijk iets gebeurd.'

Vind u dan niet dat Simons een beetje overdrijft?

'Eigenlijk wel, ja. Hij zal het net als ik wel vaker hebben meegemaakt.'

Martyn Freling

Kamerlid Singh Varma thuis opgewacht en mishandeld

Van een onzer verslaggeefsters
AMSTERDAM – Tara Oedayraj Singh Varma, Tweede Kamerlid voor GroenLinks, is op dinsdagavond 21 mei voor haar huis in Amsterdam gemolesteerd door twee jongemannen. Dat vertelt zij in *Contrast*, weekblad voor de multi-culturele samenleving, dat morgen verschijnt.

Toen Singh Varma tegen twaalfen thuiskwam, werd zij opgewacht door twee mannen. Ze werd vastgepakt, bespuugd en over haar hele lichaam geslagen. Na de aframmeling verdwenen de twee plotseling.

Singh Varma werd gemolesteerd op dezelfde dag dat de Rotterdamse wethouder Meyer (ook GroenLinks) in het stadhuis in elkaar werd geslagen door een lid van CP'86. Singh Varma verdenkt sympathisanten van extreem-rechts van het fysieke geweld tegen haar persoon. Het Tweede Kamerlid wordt sinds november vorig jaar lastiggevalen en bedreigd door anonieme bellers. Ze heeft aangifte gedaan bij de politie. Woordvoerder Wilting kan nog niets zeggen over het verloop van het onderzoek.

● Pagina 4: 'Ik voel me diep en diep vernederd'

'Ik voel me diep en diep vernederd'

Van een onzer verslaggeefsters
AMSTERDAM – Twee weken nadat zij werd aangevallen door twee mannen, zit de schrik er bij het Tweede-Kamerlid voor GroenLinks, Tara Oedayraj Singh Varma, nog flink in, vertelt ze tegen *Contrast*: Ze zegt: „Ik ga kapot. Echt. Het enige wat ik wil, is rust en nog eens rust.” En: „Ik voel me diep en diep vernederd.”

Tara Oedayraj Singh Varma was laat die avond, dinsdag 21 mei. De zittingen in de Tweede Kamer waren weliswaar vroeg afgelopen, maar ze had nog andere verplichtingen. Tegen middernacht stapte ze uit de tram en liep ze de straat in van haar Amsterdamse woning. Vlakbij huis zag ze twee jongemannen staan, die haar kennelijk opwachten. Het was te donker om hun gezichten goed te onderscheiden. Tara Oedayraj Singh Varma schrok, maar liep stug door en vermeed oogcontact. Bij de voordeur ging het mis.

Ze werd vastgepakt, geslagen, bespuugd en nog eens geslagen. Haar jas werd vastgegrepen en scheurde. Ook haar blouse werd met geweld opengescheurd. Er werd opnieuw gespuugd en gescholden. Tevergeefs riep Tara Oedayraj Singh Varma dat ze op moesten houden. Haar belagers gingen maar door en sloegen haar over haar hele lichaam. En toen vertrokken de twee. Zomaar. Ze struikelde haar huis binnen.

Het lichamelijke geweld tegen Tara Oedayraj Singh Varma, notabene op de dag dat haar Rotterdamse partijgenoot Meyer ook in elkaar werd geslagen, is een triest dieptepunt in een periode waarin het Tweede Kamerlid is lastiggevalen en bedreigd. Sinds het partijcongres van november 1995 krijgt ze dreigtelefoontjes. Het zijn altijd mannen die bellen. Soms schreeuwen ze door de telefoon dat ze „wel weten dat ze alleen thuis is.” Brieven met verwensingen en aankondigingen dat ze haar „nog wel eens zullen pakken.” En natuurlijk de leuzen gericht tegen buitenlander. Midden in de nacht werd er op haar raam gebeukt. Ze deed

aangifte van de pesterijen bij de politie, maar dat zette niet veel zoden aan de dijk.

Tara Oedayraj Singh Varma leerde leven met de dagelijkse terreur. Ze zegt dat ze geen voorzorgsmaatregelen nam, omdat dat toch niets uit zou halen. Ze kon zich alleen mentaal wapenen tegen de intimidaties en zorgen dat haar privéleven en het werk in de Tweede Kamer er niet onder leed. „Wat ik ergste vind, is al ze kinderen ook bedreigen, zoals ze dat bij Hans Simons (de Rotterdamse PvdA-wethouder, red.) hebben gedaan. Dat is pas angstaanjagend.”

Maar het fysieke geweld blijkt toch een keerpunt. Het lijkt alsof er iets geknapt is. Sindsdien heeft ze last van nachtmerries en permanent barstende koppijn. Dagen achtereen voelt ze zich misselijk en moet ze overgeven. Haar functioneren in de Kamer lijdt er onder, ondanks de steun van fractie en haar naaste omgeving.

Net teruggekeerd van de reis die een Kamerdelegatie maakte naar Marokko, pakt ze ondanks alles de strijdbijl weer op. „Waar zij op uit zijn, is dat je je zo geïntimideerd voelt dat je niet meer functioneert. Natuurlijk, soms kun je niet verder, maar dat hoeven zij niet te weten. Je moet juist laten zien dat ze je niet kunnen breken.”

Met 'zij' doelt Tara Oedayraj Singh Varma op sympathisanten van rechts-extremistische organisaties. Ze zegt het zeker te weten. „De dreigementen, de scheldpartijen, het gaat altijd over buitenlanders. Geen twijfel over mogelijk.” Ze heeft altijd gepleit voor een verbod van fascistische en racistische organisaties en partijen. Dat is niet conform de partijlijn. GroenLinks verricht momenteel „een stevig onderzoek” naar het gebeurde. Tara Oedayraj Singh Varma: „Wat ze doen, kan ik niet zeggen, maar ze zorgen goed voor me.” Maar er moet volgens haar meer gebeuren: „Wij als anti-fascisten hebben geen antwoord op de nieuwe strategie van uiterst rechts. We moeten om de tafel gaan zitten. Er moet een antwoord op komen.”

Veel extreem-rechtse raadsze

Door Willem Meyboom

De extreem-rechtse partijen zijn er niet in geslaagd munt te slaan uit hun enorme winst bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1994. Ze hebben onvoldoende kader om de tientallen raadszetels te bezetten en de vertegenwoordigers die ze vonden zijn inmiddels van partij veranderd of houden doorgaans hun mond. Slechts incidenteel levert een extreem-rechts raadslid een wezenlijke bijdrage aan de gemeentelijke politiek.

Dat blijkt uit een onderzoek van het Algemeen Nederlands Persbureau (ANP) onder alle 43 gemeenteraden waarin extreem-rechts is vertegenwoordigd. In 1994 boekten Centrumdemocraten, CP'86, Burgerpartij Nederland en Nederlands Blok een forse verkiezingswinst. Het aandeel van extreem-rechts steeg daarmee in de gemeenteraden van elf naar 88 zetels. Nu, halverwege de zittingsperiode, blijken die

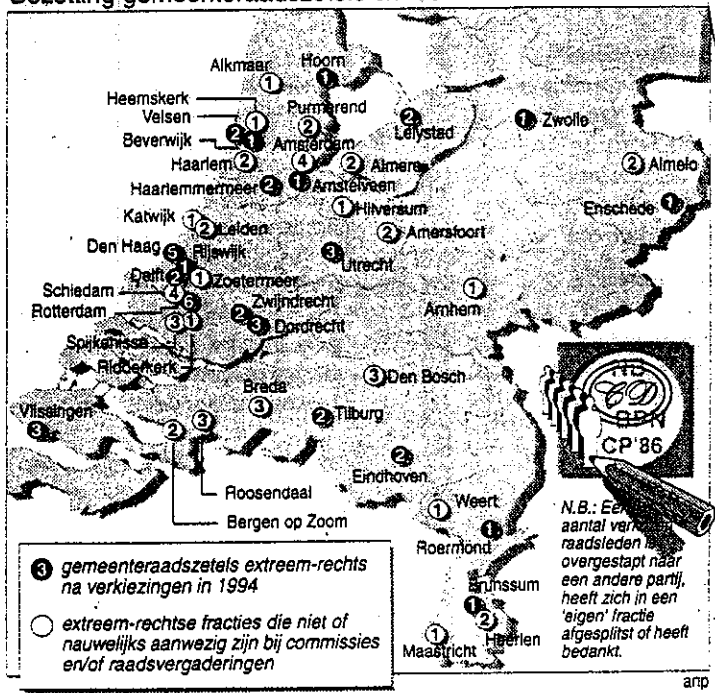
zetels lang niet alle te worden bezet en is een belangrijk deel van de indertijd gekozen raadsleden overgestapt naar een andere partij.

Grootste verliezer in absolute zin zijn de Centrumdemocraten, die niet minder dan 29 van hun 78 zetels kwijtraakten. Negen leden stapten over naar partijen van soortgelijke snit, acht zetels zijn helemaal niet (meer) bezet en negen leden stapten uit de partij om een eigen fractie te vormen. Onder de afvallers zijn de Amsterdamer Graman, veroordeeld wegens brandstichting, en de Arnhemmer Selhorst, die vastzit wegens drugshandel. In Den Bosch gingen drie zetels verloren toen de CD na de gemeentelijke herindeling werd weggestemd.

Moeite

CP'86 heeft ook grote moeite met het vinden van kader dat namens deze partij in de gemeenteraad wil plaatsnemen. Drie van de acht door CP'86

Bezetting gemeenteraadszetels extreem-rechts in Nederland

tels onbezet

ging de afgelopen periode vermeerderd door afvallige CD'ers. Vooral de Burgerpartij profiteerde daarvan. Maar liefst zes CD'ers kozen voor deze gematigder variant. Het Nederlands Blok van ex-Centrumdemocraat Vreeswijk zag zijn lonken naar CD'ers beloond met twee overstappers.

Beperkt

De vraag of extreem-rechtse raadsleden een wezenlijke bijdrage leveren aan de politieke besluitvorming in gemeenten werd in de meeste gevallen ontkennend beantwoord. Raadsvergaderingen worden meestal wel bijgewoond, maar het belangrijke voorbereiden de overleg in commissievergaderingen niet of nauwelijks. De inhoudelijke bijdrage is doorgaans zeer beperkt, zo blijkt uit de enquête.

In sommige gemeenteraden is de afgelopen maanden de vraag opgeworpen of extreem-rechtse leden die zelden of nooit een vergadering bijwo-

nen wel recht moeten houden op hun financiële vergoeding van ongeveer 25.000 gulden per jaar. In Zwolle en Almere werd zelfs aangedrongen op het korten van raadsleden die veelvuldig absent zijn. Minister Dijkstal van binnenlandse zaken antwoordde vorige maand op Kamervragen hierover dat zo'n korting maar zeer beperkt mogelijk is. Alleen de presentiegelden, die twintig procent vormen van de totale vergoedingen, kunnen volgens de minister (gedeeltelijk) worden ingehouden.

Uitzonderingen

Positieve uitzonderingen vormt de fractievoorzitter van de driemans CD-fractie in Dordrecht, die regelmatig een bijdrage levert aan de discussie. Een zekere waardering is er ook voor de twee CD'ers in Delft en hun collega in Beverwijk. Die laatste springt eruit, omdat hij volgens een gemeentelijke zegsman 'regelmatig, goed voorbereid deelneemt' aan de discussies.

verworven raadszetels zijn partij Nederland, die in 1994 nooit bezet geweest. Het Nederlands Blok en de Burger-

partij Nederland, die in 1994 elk één zetel binnenhaalden, zagen hun vertegenwoordi-

Algemeen Dagblad,
28 juni 1996

Advocaat geeft opdracht van CP'86 terug

Van een onzer verslaggevers
 ROTTERDAM - De Utrechtse advocaat mr. E. Bouwman spanst voor de Rotterdamse raadsfractie van CP'86 geen rechtszaak aan tegen burgemeester Peper.

De raadsleden M. Freling en J. Teijn vroegen Bouwman vorige week, of hij voor hen via een kort geding kon proberen de fractiekamer in het stadhuis terug te krijgen die Peper hun op 6 juni afnam. Dat gebeurde nadat vanuit die kamer wethouder Simons telefonisch was bedreigd.

„Ik acht de kans het in een kort geding te redden, minimaal”, aldus mr. Bouwman gisteren. „En dit alleen uit publicitaire overwegingen voor de weder te gaan, dat doe ik niet!”

Boete Janmaat geen reden tot verbod CD

DEN HAAG (ANP) - Het arrest van de Hoge Raad over verwerpelijke uitspraken van CD-leider Janmaat en zijn partner is geen aanleiding om de vereniging Centrumdemocraten te verbieden.

Minister Dijkstal heeft dit aan de Tweede Kamer geschreven. Janmaat kreeg een boete van tweeduizend gulden waarvan de helft voorwaardelijk. Schuurman moest vijfhonderd gulden betalen. De CD als partij werd veroordeeld tot vijftuizend gulden boete waarvan eveneens de helft voorwaardelijk.

De bewindsman van binnenlandse zaken vindt dat er meer nodig is voor een besluit een politieke partij te ontbinden. De Hoge Raad bevestigde twee maanden geleden de uitspraak van het Haagse gerechtshof dat Janmaat en zijn vriendin Wil Schuurman in vijf gevallen op radio en televisie discriminerende dan wel racistische uitlatingen hadden gedaan. Voor de PvdA was dit aanleiding Dijkstal te vragen de CD te verbieden. De liberale minister stelt dat het verboden verklaren van een politieke organisatie alleen kan als zij zich stelselmatig schuldig maakt aan zeer ernstige ordeverstoringen.

Algemeen Dagblad,
21 juni 1996

Geen uitzending CD, Janmaat boos

DEN HAAG - CD-leider Janmaat dient een klacht in bij het Commissariaat voor de Media. Hij is boos omdat de geplande tv-uitzending van zijn partij gistermiddag niet doorging. In plaats daarvan werd een band van D66 uitgezonden. Volgens Janmaat is er sprake van opzet. „Ze hebben ons wel meer van dit soort kunstjes geflikt. Het moet nu maar eens afgelopen zijn”, briest hij.

Receptie Janmaat in Kamer

Van onze correspondent

DEN HAAG - Tweede-Kamerlid H. Janmaat van de Centrumdemocraten (61) trouwt morgen in Den Haag met zijn vriendin en fractiegenote W. Schuurman (52). Het huwelijk wordt voltrokken in het Haagse stadhuis aan het Spui. De receptie vindt noodgedwongen plaats in het gebouw van de Tweede Kamer. Het Haagse hotel Des Indes annuleerde een reservering van het paar, omdat er sprake zou zijn van een politieke bijeenkomst.

Op pagina 5

Bruid niet in het wit

‘Ze moeten altijd òns hebben’

Vervolg van pagina 1

„Belachelijk”, fulmineert Schuurman. „We zouden alleen maar wat familie en vrienden uitnodigen. Ze moeten altijd òns hebben.” De plechtigheid zal volgens Schuurman van bescheiden omvang zijn: „Denk maar niet dat ik in het wit zal verschijnen. Ik ben al 52, dat zou een raar gezicht zijn.”

De twee extreem-rechtse politici kennen elkaar al sinds het begin van de jaren tachtig. Sinds die tijd voeren ze het bewind over de Centruumpartij, later de Centrumdemocraten. De twee worden in partijkringen wel het politiebureau genoemd, omdat geen beslissing buiten hen om genomen mag worden.

De aanstaande bruid is terughoudend over de reden van het huwelijk: „Ach, je gaat al zo lang met elkaar om dat het onderhand tijd werd.”

Algemeen Dagblad, 21 juni 1996

Deetman verbiedt trouwreceptie Janmaat in Tweede Kamer

Van onze politieke redactie
DEN HAAG - CD-leider Janmaat (61) en zijn fractiegenote Schuurman (52), die vandaag met elkaar trouwen, moeten afzien van hun huwelijksreceptie in de Tweede Kamer. Voorzitter Deetman geeft daarvoor geen toestemming.

Deetman liet gisteren het paar weten dat gebruik van zalen in de Tweede Kamer alleen is toegestaan voor Kameractiviteiten. Kamerleden mogen er gasten ontvangen, maar geen particuliere recepties geven. Deetman was woensdag al argwanend, maar greep gisteren meteen in toen hij in het Algemeen Dagblad las dat het een huwelijksreceptie betrof.

„Wij liggen er niet wakker

van. De receptie in de Kamer was alleen maar bedoeld als afleidingsmanoeuvre, om mogelijke betogingen van antifascisten voor te zijn”, aldus een CD-medewerker. Hij kon niet verklaren waarom Janmaat dan toch maandag bij de partyservice van de Tweede Kamer al drank en bitterballen had besteld. Deetman liet die gisteren afbestellen. Janmaat en Schuurman zelf waren gistermiddag al begonnen aan hun bruiloftsfeest. Volgens de CD-medewerker blijft de plaats van de huwelijksreceptie, alleen meegedeeld aan genodigden en de CD-orde dienst, nu strikt geheim. De huwelijksvoltrekking is op het stadhuis van Den Haag.

Postorder-nazi Lauck is

trots op zijn proces

door ALBERT DE LANGE

HAMBURG - Hij grijnst voorname-lijk. De *farm-belt-Führer*, zoals hij thuis spottend wordt genoemd, lijkt er wel schik in te hebben. Hij kan eens horen wat de strafrechtelijke autoriteiten van de 'Bonner Judenrepublik' - de term is uit zijn blad *NS-Kampfruf* - zoal van hem weten en de publiciteit vindt hij prachtig. Het voorarrest duurt voort, maar dat is na tien jaar huwelijk goed te doen, heeft hij tegen zijn advocaat gezegd.

Decent blauw pak, iets verbrede Hitlersnor, onderwijzersbril, de naar eigen zeggen spirituele erfgenaam van Goebbels moet het niet van zijn uitstraling hebben. De man die Europa, via Duitsland, overspoelde met antisemitische vlugschriften, alle mogelijke nazi-drukwerk, beeld- en geluidsbanden en stickers, veel stickers, krijgt in de rechtszaal in zekere zin de erkenning die hij thuis ontbeert.

In Lincoln, Nebraska, is hij de impopulaire zonderling. Maar ter strafzitting in het land waar het nazisme werd uitgevonden, rukt zijn status op. In de rechtszaal kan gemakkelijk het beeld ontstaan van de man die op afstand aan de touwtjes trekt van extreem-rechte cellen en zoets moet een postorder-nazi goed doen.

Lauck, kind van Duitse ouders, leidt sinds 1973 de door hem opgerichte, in Duitsland illegale, Nationaalsocialistische Deutsche Arbeiterpartei/Auslands- und Aufbauorganisation, kortweg NSDAP/AO. Hij is wereldwijd uitgegroeid tot de voornaamste leverancier van nazi-propagandamateriaal, zoals dat ook in Amsterdam met regelmaat opduikt.

Over de vraag hoever zijn ideologisch leiderschap strekt, zijn de vorsers van neo-nazisme het niet eens. Feit is dat met name zijn blad *NS-Kampfruf*, toegerust met de geëigende symbolen, talloze aanknopingspunten biedt aan liefhebbers van obscure gedachten.

Pogingen van Duitse zijde om hem in de VS tot zwijgen te brengen, stuitten op Amerikaanse wetgeving; anders dan in Duitsland kent men daar weinig goede gronden om meningsuitingen in te perken. Vorig jaar maart werd Lauck in Denemarken, waar hij een bezoek bracht aan het NSDAP/AO-filiaal, gearresteerd door de Deense politie, die

vanuit Duitsland was voorzien van zwarende verklaringen. In september werd hij uitgeleverd. De officier van justitie in Hamburg heeft Lauck, Amerikaans staatsburger, aangeklaagd voor de verspreiding van nazi-propaganda, opruiing ('Volksverhetzung') en geweldsverheerlijking, waarop een straf staat van ten hoogste vijf jaar.

Het proces bij de 27ste grote strafkamer van het Landesgericht Hamburg, dat deze week de tiende zittingsdag beleefde sinds de opening op 9 mei, is na enig aanvangsrumoer overgegaan in alledaagse routine. De tv-ploegen, skinheads en anti-fascisten hebben hun interesse verloren. Gebleven zijn de veiligheidsmaatregelen, maar ook bij minder 'hete' strafzaken komt men in Duitsland niet met een nagelschaartje door de detectiesluis.

In de rechtszaal, zoals in zoveel Duitse steden ondergebracht in een totaal verkommerd gebouw van classisistische grandeur, is de atmosfeer opvallend losjes. Rechtbankpresident Bertram, terzijde gestaan door twee jonge vrouwelijke rechters, slaat weinig acht op het protocol, men neemt zonder formaliteiten het woord, er wordt veel gelachen. Lauck lacht mee, maar spreken doet hij slechts achter zijn hand, in de oorschelp van zijn Frankfurter raadsman Hans-Otto Sieg, die door de Duitse staat betaald wordt en overigens elk verband tussen zijn naam en de zaak lachend wegwuift.

Ter zitting verschenen op voorgaande zittingsdagen onder andere een douaneman uit Düsseldorf, die mocht toelichten welke verdachte pakketjes hij aantroef uit Lincoln, en een Deense kenner van het bruine milieu. Vandaag is het woord aan getuige-deskundige Heinrich Sippel uit Keulen, gepensionneerd ambtenaar van het Bundesamt für Verfassungsschutz (BfV), de binnenlandse veiligheidsdienst.

Vanaf 1963 tot eind vorig jaar was hij werkzaam bij Afdeling II, waar men een open oog en oor heeft voor lieden die minder wenselijke aspecten van de Duitse geschiedenis willen doen herleven. Extra alert in deze zaak werd de afdeling toen bleek dat het nazi-materiaal ook in omringende landen tot enige verbijstering leidde.

Al in 1973, de NS-Kampfruf was nog in de eerste jaargang, signaleerde Sippel bedenkelijke zendingen uit Lincoln, Duitstalig en afkomstig van de NSDAP/AO. Nog in datzelfde jaar, weet Sippel,

Meer dan twintig jaar verstuurde hij ongehinderd de rauwste nazi-propaganda naar Europa vanuit Lincoln in de Amerikaanse staat Nebraska. Nu hij zich, na uitlevering door Denemarken, in handen van de Duitse justitie bevindt, is van Gary Lauck (43) als ideoloog van neo-nazis en propagandist weinig over. Tijdens het zich voortslepende proces heeft hij nog geen mond open gedaan. Maar hij geniet zichtbaar van de belangstelling.

FOTO REUTERS

Gary Lauck

is Lauck door het FBI benaderd met de vraag waar hij eigenlijk mee bezig was. Het antwoord - 'Ik ben van de NSDAP/AO en ik verzend lectuur naar Duitsland' - stemde de federale onderzoekers, aldus Sippel, geheel tevreden; men wist genoeg.

Deskundige Sippel maakt melding van 'massa-leveranties', in vooral de jaren zeventig en tachtig. Het kwam voor dat hij en zijn mensen verdachte postpakketten openden, waarin driehonderd exemplaren van NS-Kampfruf zaten, alsmede vierduizend stickers. Zijn conclusie: de geadresseerden in kwestie behoren of behoorden ongetwijfeld tot een relatief kleine voorhoe-

de van de NSDAP/AO in Duitsland. Daar de organisatie geen lidmaatschap kent in juridische zin - Lauck heeft ooit verklaard dat iedereen lid is die zich lid voelt - hoedt Sippel zich ervoor over leden te spreken. Het zijn eerder informele verbanden.

In Duitsland, zegt hij, zijn circa honderd personen bekend die met regelmaat materiaal bestellen en vervolgens verspreiden, na de Wende ook in de voormalige DDR. Hij noemt het opvallend dat de meeste bestellers woonachtig zijn in deelstaten aan de bondsgrens: Noordrijn-Westfalen, Beieren en Sleeswijk-Holstein.

Dan is er een groep 'gelegenheidsbestellers', die met de organisatie geen ander contact heeft dan de bestelling. Aangezien bij elke postorder sowieso tweehonderd stickers gratis worden meegestuurd, ziet Sippel reden om aan te nemen dat jaarlijks zo'n kwart miljoen gelijmde boodschappers van antisemitisme en nationaal-socialisme hun weg vinden in Duitsland en daarbuiten. Lauck grijnst: eer van zijn werk.

De BfV-man schetst de moeilijkheden die men ondervond bij samenwerking met het FBI. "We moeten werken met een Amerikaanse inlichtingendienst die helaas gebonden is aan zeer liberale wetten. De vrijheid van meningsuiting wordt daar van groot belang geacht, bijgevolg is de informatiestroom uit de VS zeer dun."

Heeft de arrestatie van Lauck invloed gehad op het postordernetwerk, wil rechter Bertram weten. Sippel antwoordt dat de verspreiding zijns inziens nogal te lijden heeft gehad. Het septembernummer '95 van NS-Kampfruf kwam pas in februari 1996 uit, en bij zijn weten is de Hongaarstalige uitgave zelfs geheel gestaakt. "Of het verloren gegane propaganda-effect nu via Internet wordt gecompenseerd, kan ik niet overzien, maar schade is zonder twijfel toegebracht."

Er bestaan meerdere ideologen die nazistische ideeën aan het papier toevertrouwen en verspreiding geven, maar - zegt Sippel - wat via Lauck kwam was ongeremd neo-nazisme. "Lauck staat daarin aan de top. Hij riep onverhuld op tot geweld tegen joden, parlementariërs, buitenlanders, de staat als geheel, de linkse media."

Welke invloed van Lauck uitging op rechts-extreme kringen? Sippel denkt dat hij, tot zijn teleurstelling, er niet in slaagde een cellensysteem op te bou-

wen van onafhankelijke ondergrondse groepen, in een poging de *Gesinnungsgenossen* vanuit de VS te sturen. "De nagestreefde nationaal-socialistische beweging kwam zelfs niet tot een begin." De verhalen van Ingo Hasselbach, een tot fatsoen bekeerde neonazi, als zou er sprake zijn van terroristische NS-cellen, noemt Sippel 'overdreven, zo niet onwaarschijnlijk'.

"Maar het is zeker zo dat 23 jaar agitatie heel wat medestrijders bijeen heeft gebracht en heeft geïnfecteerd met neonazistisch gedachtegoed. Met name voor vatbare jongeren is Lauck een groot gevaar. Hij heeft veel steun gegeven aan de Duitse neonazi-scene en zeker ook in ideologische zin bijgedragen."

Of doelgerichte oproepen tot geweld tot direct geweld hebben geleid, heeft Sippel niet kunnen vaststellen.

Juist dan circuleert op de publieke tribune een kopie van NS-Kampfruf nummer 116, een 'extra editie' van begin dit jaar, gemaakt voor en zonder Lauck. De redactie toont zich zeer solidair met de beklagenswaardige uitgever/hoofdredacteur: "We hebben geprobeerd Duitsland langs de weg van propaganda te bevrijden, we zien nu dat deze vorm van strijd ontoereikend is. We roepen hier niet op tot gewapende strijd, maar dat iets moet gebeuren is duidelijk. We moeten nu eindelijk bewijzen dat we bereid zijn het systeem de tanden te tonen."

De zitting loopt ten einde. Sieg dient het verzoek in een medewerker van Lauck als getuige te mogen oproepen, een zekere Opal Soltau, alias Karl Hammer, die zou kunnen verklaren dat Lauck, althans fysiek, met de verzendingen niks van doen heeft. Maar uit de planning van de volgende zittingdagen zoals rechter Bertram die presenteert, kan hij opmaken dat de groepsreis naar de VS geringe kans maakt.

Later op de gang zal Sieg verklaren dat hij ernstig betwijfelt of een Amerikaan die in eigen land volstrekt legaal handelt, voor dezelfde handelwijze in Duitsland bestraft kan worden. "Dat is wat mij wezenlijk aan deze zaak interesseert."

Nee, zijn cliënt beschouwt zich zeker niet als een martelaar, maar vindt de zaak zeer boeiend. En dat is een aspect wat ook hem, Sieg, interesseert: is de Duitse wetgeving terzake langzamerhand niet te verkrampt?

Ergens ondergronds grijnst Lauck.

Zwolsche Courant,
24 juni 1996

Ruitenberg (CP) uit Zwolse raad

ZWOLLE - In een kort briefje aan burgemeester Jan Franssen heeft het Zwolse CP'86-raadslid Henk Ruitenberg gisteren laten weten per 1 juli zijn politieke loopbaan te beëindigen. 'De reden hiervan is u bekend', schrijft Ruitenberg zonder omhaal in de ontslagaanvraag. Henk Ruitenberg was gisteravond niet te bereiken voor commentaar. Plaatsvervangend partijvoorzitter S. Mordant, raadslid in Den Haag, reageerde verbaasd op het vertrek van Ruitenberg.

Eerder al legde het Zwolse raadslid het voorzitterschap van de partij neer nadat bleek dat het partijcongres minder ver wilde gaan in de samenwerking met de extreemrechtse Centrum-Democraten (CD) dan hijzelf.

Zwolsche Courant,
25 juni 1996

CP geeft zetel Zwolse raad op

ZWOLLE - CP'86 geeft haar zetel in de Zwolse gemeenteraad op. Fractievoorzitter Henk Ruitenberg heeft niet alleen bij de burgemeester zijn ontslag aangevraagd, maar ook gemeld dat 'geen ander behoefte heeft' zijn plaats in te nemen. Volgens burgemeester Jan Franssen moet nog blijken of de CP-zetel leeg blijft. De twee overige leden op de kieslijst moeten nog officieel voor benoeming bedanken. Het gaat om partijgenoten uit Kampen en IJsselmuideren, die zouden moeten verhuizen om in Zwolle raadslid te kunnen worden.

DIDF

Federatie van Demokratische Verenigingen van Arbeiders uit Turkije in Nederland
Eerste Helmersstraat 106-N
1054 EG Amsterdam
Tel: 020 - 689 90 37 Fax: 020 - 689 86 86 Giro: 461 40 46

Betreft: Steun aan Emek Partisi (Partij van de Arbeid) in Turkije die met sluiting bedreigd wordt.

Amsterdam, 20 juni 1996

Geachte mevrouw, meneer,

De mensenrechten schendingen in Turkije gaan onverminderd door. Dagelijks worden burgers, intellectuelen, journalisten en vakbondsactivisten die zich kritisch opstellen tegenover de gevoerde staatspolitiek van Turkije, vervolgd, gevangen genomen en vermoord. De niet staatsgezinde partijen die zich inzetten voor een democratisch Turkije waar mensenrechten gerespekteerd worden, worden met sluiting bedreigd.

We willen graag uw aandacht vragen voor pas geleden in Turkije opgerichte Emek Partisi (Partij van de Arbeid). De Hoofdofficier van Justitie van de Republiek van Turkije heeft een proces aangespannen tegen deze partij met de eis de opheffing van Emek Partisi. Aanleiding tot de door de Hoofdofficier van Justitie aangespannen zaak is de wens van Emek-Partisi voor de democratische oplossing van de Koerdische kwestie. Tot nu toe zijn zeven partijen om dezelfde reden gesloten. Meer hierover kunt lezen in de brief die opgesteld is door Emek Partisi en die we als bijlage u doen toekomen.

Naar aanleiding van deze zaak heeft Emek Partisi een campagne gestart om opheffing van de partij te voorkomen. Om deze campagne kracht bij te zetten, heeft Emek Partisi ook behoefte aan de internationale steun. Want elke stap die ondernomen wordt om opheffing van Emek Partisi te voorkomen, zal tevens een bijdrage leveren aan een democratisch Turkije. Hiervoor is de internationale druk op Turkse overheid en andere verantwoordelijk instanties van wezenlijk belang.

Het is duidelijk dat in Turkije nog steeds geen sprake is van een democratisch proces, ondanks dat Turkije toegelaten is tot de douane-unie. De ontwikkelingen bewijzen het tegendeel. Daarom doen wij als DIDF een klemmend beroep op u om alle beschikbare middelen binnen uw mogelijkheden in te zetten om opheffing van Emek Partisi te voorkomen. Want elke stap ter voorkoming van opheffing van Emek Partisi, zien we als belangrijke bijdrage aan de strijd die geleverd wordt voor demokratiseringsproces van Turkije.

Wij hopen dat we u voldoende hebben geïnformeerd waardoor u al het nodige zult doen voor een democratisch Turkije.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van DIDF

Nuri Karabulut (Vice-voorzitter)

Emek Partisi (EP)
Hatay 2 Sokak No. 20/18
Kizilay Ankara TURKIJE
Tel: 0090 312 425 17 12 Fax: 0090 312 425 85 56

Afdeling Istanbul:
Mesrutiyet caddesi No: 249/2 Sishane Istanbul Turkije
Tel/fax: 0090 212 293 44 86 of 293 44 89

Geachte meneer, mevrouw,

Emek Partisi (Partij van de Arbeid) is na een lange voorbereidingsperiode op 25 maart 1996 opgericht door vooraanstaande arbeiders, vakbondsactivisten en intellectuelen die in de afgelopen 10 jaar zich hebben ingezet voor democratie en vrijheid in Turkije.

De organisatie-mentaliteit, het statuut en programma van onze partij hebben vorm gekregen na honderden vergaderingen waaraan duizenden arbeiders, ambtenaren, studenten en intellectuelen hebben deelgenomen.

Na vele discussies met duizenden mensen, is in het programma ook aandacht besteed aan de Koerdische kwestie. Zo wordt in het partijprogramma, onder de kop "demokratische oplossing voor de Koerdische kwestie" het standpunt van Emek Partisi over de Koerdische kwestie uitgesproken. Hierover wordt het volgende geschreven: "Beëindiging van alle provocaties door imperialisme en kapitaal en door Turkse en Koerdische reactionaire krachten gestimuleerde vijandschap. Opheffing van alle knechtende beperkingen op de Koerden. Terugtrekking van het leger en andere gewapende krachten uit het gebied. Volledige vrijheid en gelijke rechten voor etnische kulturen, nationaliteiten en taalgroepen. Demokratische staatsvorm die de volledige vrijheid en vrijwillige eenheid tussen Turken en Koerden garandeert". Voor deze passage uit het partijprogramma is door de Hoofdofficier van Justitie van de Republiek van Turkije een proces aangespannen tegen Emek Partisi met de eis de opheffing van de partij. De overweging hiervoor luidt als volgt: "Het streven naar de verandering van bepalingen betreffende de taal en de ondeelbare eenheid van land en natie behorende tot de Turkse staat; de bewering dat er in Turkije minderbeden zouden bestaan; de bescherming van andere talen en kulturen..."

Onze partij die voorstaander is van de eenheid van volkeren op gelijkwaardige en vrijwillige basis, wordt beschuldigd van separatisme. Deze beschuldiging is een misleiding en vormt in essentie een aanslag op het recht en de vrijheid van organisatie.

Terwijl leiders van staatsgezinde partijen die van corruptie, fraude, vriendjespolitiek, onrechtmatige begunstingen en geldvervreemding worden beschuldigd als bewakers van de democratie worden opgehield, wordt onze partij, die de partij van arbeiders en werkers is, op grond van oneigenlijke redenen, in dit geval om de onheuse reden van separatisme, met sluiting bedreigd.

Tot op heden zijn 7 partijen om dezelfde reden gesloten. Dit laat duidelijk zien dat in ons land het recht op organisatie alleen voor de rijken bestemd is. Dit is op en top separatisme.

Duidelijk is dat iedere partij die tegen uitbuiting, onderdrukking en onwettigheden is, als onwettig wordt beschouwd en met opheffing wordt bedreigd. De oprichters van Emek Partisi zullen echter al het mogelijke doen om de opheffing van deze partij van arbeiders en alle onderdrukten in Turkije te voorkomen.

Ook duidelijk is dat de argumenten die voor de opheffing van partijen worden opgevoerd, een ieder interesseren die voor een vrij, democratische en onafhankelijk Turkije is.

Iedere stap die ter voorkoming van de opheffing van onze partij zal worden ondernomen, zal bijdragen aan vordering van het democratiseringsproces van Turkije. Alle progressieve en democratische krachten worden dan ook opgeroepen om onze handtekeningen campagne en andere activiteiten te steunen.

Levent Tuzel

Algemeen Voorzitter
Emek Partisi

STOP UITZETTINGEN NAAR SOMALIA

Wij demonstreren hier vandaag bij de rechtbank van Zwolle. Hierbinnen wordt een rechtszaak gehouden waarin de rechter moet beoordelen of het veilig is de betreffende mensen terug te sturen. Onder de getuigen die gehoord gaan worden is een ambtenaar van het ministerie van buitenlandse zaken. Deze heeft meegeholpen het ambtsbericht op te stellen. In het ambtsbericht wordt gesteld dat delen van Somalië veilig zouden zijn en dat asielzoekers daarnaar toe terug gestuurd kunnen worden. Ook wij willen op deze dag onze aanwezigheid tonen, om met een fel protest duidelijk te maken dat Somalië nog lang niet veilig is en dat asielzoekers niet uitgezet kunnen en mogen worden.

Somalië veilig?

Volgens het ambtsbericht van het ministerie van buitenlandse zaken zijn delen van Somalië veilig, mensen kunnen daar naar toe uitgezet worden. Door de snel veranderende situatie zijn deze gegevens echter alweer ingehaald, in de buurt van plaatsen die in het bericht veilig genoemd worden zijn inmiddels alweer gevechten uitgebroken. In Somalië is sinds de burgeroorlog geen overheid meer. Rivaliserende bendes proberen de macht naar zich toe te trekken met als resultaat dat er nog steeds conflicten op telkens verschillende plaatsen zijn. Veel hulporganisaties zijn vanwege dit geweld niet meer actief in Somalië.

Clan verantwoordelijk?

Volgens het ministerie moet de clan waarvan een bepaalde asielzoeker afkomstig is deze maar opvangen. Dit zou vanouds de functie van een clan zijn. Deze redenering gaat niet op. Oud-medewerker van de Verenigde Naties Bryden, die meereisde met de opstellers van het ambtsbericht, vindt dat het ministerie onzorgvuldig te werk is gegaan. "Een clangebied is alleen veilig als er geen conflicten binnen de clan zijn. Maar veel clans hebben interne problemen." Veel van de asielzoekers komen bovendien uit de stad waar clanverbanden minder duidelijk en sterk zijn.

Justitie beweert ook overlegd te hebben met lokale leiders. De gouverneur van de Bari-regio in Noord-Somalië schreef echter een brief aan de minister waarin hij zegt geschokt te zijn door het voornemen van het ministerie om Somaliërs naar zijn gebied terug te sturen. Ook noemt hij het "onjuist, immoreel en inhumain" om mensen, die niet zijn opgegroeid in de Bari-regio, maar toevallig wel tot een clan in dat gebied behoren, daarheen te 'deportereren'.

Volgens Bryden geldt dat niet alleen voor de Bari-regio.

Justitie solt met vluchtelingen

Nadat twee mensen opgepakt waren en uitgezet naar Nairobi, Kenia, om vandaar naar een 'veilig' gebied in Zuid-Somalië te brengen brak er paniek uit onder Somaliërs in Nederland. Een tweede uitzetting liet niet lang op zich wachten. Negentien mensen werden in de vroege ochtend uit hun bed gehaald en getransporteerd naar Schiphol. Daar werden zij als criminelen behandeld: ze werden gefouilleerd en gevisiteerd (inspectie van lichaam en lichaamsopeningen). Ze werden op het vliegtuig gezet en naar Djibouti gevlogen. De autoriteiten daar wilden ze niet accepteren. Na een vlucht naar Dubai, keerden de asielzoekers 30 uur later terug. Omdat zij zich verzet zouden hebben tegen de uitzetting, werden ze opgesloten: de mannen in de vreemdelingengevangenis Willen II in Tilburg, de vrouwen in het verwijderingscentrum in Ter Apel. Justitie is van plan deze mensen binnen een maand alsnog uit te zetten. Opmerkelijk is dat de Marechaussee, die mee gaat met uitzettingen van geen verzet zegt te weten.

Vlak daarna probeerden twee medewerkers van het IND, de Immigratie en Naturalisatie Dienst, de tak van het ministerie van Justitie die de asielverzoeken behandelt, twee mensen uit te zetten naar Zuid-Somalië. Nadat het vliegtuig was geland in het 'veilige' gebied, kwamen er 7 gewapende mannen naar voren en beroofden de medewerkers van de IND. Hierbij raakte een van de asielzoekers gewond. De IND-ers moesten vluchten met achterlating van het vliegtuig.

Gezien het bovenstaande ging de Tweede Kamer, op 20 juni, na een debat over het ambtsbericht en de mislukte uitzettingen, om onbegrijpelijke redenen AKKOORD met het beleid van staatssecretaris Schmitz. De rechtszaak van vandaag zal duidelijk moeten maken of ook de rechter uitzetting van Somaliërs acceptabel vindt.

Veiligheid

Wij zijn gevluht uit ons land omdat we een veilige plek zochten, wij zijn gevluht voor oorlog en geweld. Die veiligheid hoopten we in Nederland te vinden. Nu Nederland dreigt door te gaan met uitzettingen voelen wij ons opnieuw bedreigd. Somalië is een mooi land en velen willen ook terug keren, als dat mogelijk is. Zoals de situatie nu is, kan niemand ons echter onze veiligheid garanderen. Daarom demonstreren wij hier vandaag. En eisen wij:

GEEN UITZETTINGEN NAAR SOMALIA !
STOP HET GESOL !
WIJ WILLEN VEILIGHEID !

PAMFLET UITGEDEELD BIJ PROCES/GETUIGENVERHOOR Zwolle 28/6 1996

DIDF**Federatie van Demokratische Verenigingen van Arbeiders uit Turkije in Nederland****Eerste Helmersstraat 106 - N****1054 EG Amsterdam****Tel: 020 - 689 90 37 Fax: 020 - 689 86 86 Giro: 461 40 46****PERSBERICHT**

Amsterdam, 24 juni 1996

TURKSE POLITIE GEBRUIKT GROF GEWELD TEGEN DEMONSTRERENDE MENIGTE IN ANKARA (TURKLIJE)

De Turkse politie in Ankara heeft vanochtend grof geweld gebruikt tegen de menigte die wilde protesteren tegen de dreigende sluiting van pas geleden opgerichte Emek Partisi (Partij van de Arbeid).

De 5000 duizend mensen die zich verzamelden voor partijbureau in Ankara, werden omsingeld door pantservoertuigen. De politie heeft alle omgangswegen omsingeld en wilde dat de menigte uit elkaar ging. De menigte weigerde dat. Hierop heeft de politie grofgeweld gebruikt. Hierdoor raakten meer dan 200 mensen gewond, waarvan 30 zwaar. Onder de gewonden bevinden zich de voorzitter van Emek Partisi van de provincie Kayseri, Huseyin Ucar; Haydar Kaya voorzitter van Emek Partisi van de Provincie Ankara; Serpil Kurtay en Mustafa Yalciner. De andere gewonden zijn: Yilmaz Hasar (onderwijzer), Yuksel Alpkaya (arbeider), serhat Cenk Yalin, Kenan Dede (onderwijzer), Mustafa Yurt (student), Mehmet Calis (arbeider), Birkay Ozay (student), Muslum Temur, Arzu Goksen (verpleegster), Cengiz Kaygisiz (onderwijzer) en Umut Gozdede.

Naast de 200 gewonden, werden er meer dan 100 mensen gearresteerd.

De gewonden bevinden zich op dit moment in het gebouw van Mensenrechten Vereniging. De politie heeft de verenigingsgebouw omsingeld en wil de gewonden ook arresteren.

Op dit moment wordt er een zitactie gehouden voor het partijbureau. De politie heeft meer dan 1000 mensen omsingeld.

Voor meer informatie kunt u bellen naar:

DIDF**Nuri karabulut****Tel: 020 - 689 90 37**

Pro-Koerdische politici gedood na partijcongres

AFP, AP, Reuter

ANKARA

Onbekenden hebben maandag drie leden van de pro-Koerdische Democratische Volkspartij (Hadep) doodgeschoten toen zij in hun auto terugkeerden van een partijcongres in Ankara. Eerder werden in de Turkse hoofdstad Hadep-leider Murat Bozlak en ongeveer dertig partijleden door de politie gearresteerd, nadat gemaskerde jongeren na het congres een Turkse vlag hadden verscheurd.

De jongeren vervingen de Turkse vlag door die van de Arbeiderspartij van Koerdistan (PKK) en een poster van PKK-leider Abdullah Öcalan, terwijl honderden pro-separatistische slogans schreeuwden.

De staatsmedia, politieke partijen en enkele onafhankelijke organisaties, zoals vakbonden, hebben het vlagincident veroordeeld. En hoewel Hadep-leider Bozlak en andere partijfunctionarissen de gang van zaken eveneens veroordeelden, konden zij daarmee arrestatie niet voorkomen.

De demissionaire premier Yılmaz heeft tot kalmte gemaand. Hij zei dat het belangrijkste doel van de betogers het beschadigen van de democratie was. De televisiezenders brachten maandag nationalistische liederen ten gehore en vertoonden teksten als 'lang leve Turkije'.

De provinciale Hadep-voorzitter in Ankara, Babur Pinar, zei maandag dat er een verband bestaat tussen de moorden en het congres. Volgens de politie reden de Hadep-leden maandag in een hinderlaag op een weg bij Kayseri in centraal-Turkije.

melde gisteren dat de gearresteerde partijfunctionarissen zijn verhoord op basis van de verdenking van 'separatisme' en 'belediging van de Turkse vlag'.

Het hof voor staatsveiligheid heeft een onderzoek bevolen naar het Hadep-congres. Het zou kunnen leiden tot een verbod van de partij die opvolger is van drie pro-Koerdische partijen die in de afgelopen jaren werden verboden. De Hadep werd in 1994 opgericht nadat het constitutionele hof haar vooranger, de DEP, wegens separatisme had ontbonden en dertien van haar leden uit het parlement waren gezet. Zes DEP-politici werden in 1995 tot gevangenisstraffen tot vijftien jaar veroordeeld wegens banden met PKK-strijders.

Bij een ander incident, in het centrum van Ankara, vielen tientallen gewonden toen de politie hard optrad tegen een betoging van naar schatting vijfhonderd sympatisanten van de kleine pro-Koerdische Arbeiderspartij (Emek). De betoging was gericht tegen een lopend proces dat kan uitmonden in een verbod van Emek, een partij die de etnische rechten van Koerden verdedigt.

Volgens de lezing van het staatspersbureau Anatolië maakte de politie van de wapenstok gebruik nadat de betogers hen met stenen hadden bekogeld. Het persbureau maakte melding van tachtig gewonden, onder wie 29 politiemannen. Maar volgens een functionaris van Emek en ooggetuigen werden zeker tweehonderd betogers gewond en werden 250 mensen gearresteerd, onder wie enkele lichtgewonden in het ziekenhuis. De politie heeft geen officiële cijfers bekend ge-

'Nog niet genoeg kwaliteit voor de hogere posities'

Vervolg van pagina 1

Volgens Dijkstal, coördinerend bewindsman voor het minderhedenbeleid, wordt het echter wel een hele klus om bedrijven en overheden te verplichten leden uit etnische minderheden ook te kandideren voor hoge posities. Hij ziet daarvoor nog niet genoeg kwaliteit bij de allochtone gemeenschappen in Nederland.

Dijkstal: "Kijk naar dat bureau Top-Link, dat is opgericht om het aanbod van hoge posities te laten aansluiten op de vraag naar geschikte vrouwen. Dat gaat helaas telkens nog te moeizaam. Omdat men een te eenvoudige notie daarover heeft. Je zoekt vaak iets heel specifiek en dat gaat via een netwerk: ik zoek iemand die dit en dat kan, ken jij zo iemand? En dat is precies waar de allochtonen nog op achterlopen. Dat verklaart de traagheid in dat proces."

Vanuit de hoek van etnische minderheden klinkt de laatste tijd de roep om extreem-rechts harder aan te pakken en waar mogelijk te verbieden.

"Verbieden, nee. Er moet zeer consequent worden opgetreden bij strafbare feiten. Maar er ontstaat een probleem bij het verbieden van politieke partijen. Je moet dan een goede zaak hebben. Nu hebben we in Nederland de situatie dat niet regeringen in Nederland partijen verbieden, maar rechters. Maar het openbaar ministerie zag daar, naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad over de Centrumdemocraten, geen brood in. En dan moeten we het vooral niet doen. Dat zou averechts werken. Ik ben niet bereid hiermee met een zekere willekeur om te gaan. Dat wil ik niet."

FOTO WUBBO DE JONG/HET PAROOL
Minister Dijkstal

Maar ondertussen wordt wel het kamervlid Varma van GroenLinks gemoesteed.

"Het enige wat je kunt doen is opsporen en vervolgen, vooral vervolgen. Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de daders."

Hebt u niet het gevoel dat het geweld van extreem-rechts tegen publieke figuren toeneemt? Dezelfde dag dat mevrouw Varma werd aangevallen, sloeg een medewerker van CP '86 een Rotterdamse wethouder in elkaar.

"Ik vind elk incident voldoende om daar ongerust en verontwaardigd over te zijn. Maar je moet oppassen met te zeggen dat het toeneemt. Ik ben ook bedreigd geweest door de CD, maar dat was acht jaar geleden. Dat neemt niet weg dat wat er gebeurt ernstig is. Daarom heb ik ook alles in het werk gesteld om de veiligheid van

bij voorbeeld mevrouw Varma te garanderen."

In hoeverre vindt u het wenselijk dat migranten zich in Nederland ontwikkelen binnen hun eigen religieuze of culturele gemeenschap?

"Dat is een gevoelig punt, want vele politieke partijen zijn nu juist blij dat de verzuiling is afgebroken. Het heeft het risico dat het verstarring teweegbrengt. Maar ik kan me voorstellen dat er verstandig gebruik van kan worden gemaakt. De mensen kunnen zich in de groep waartoe ze cultureel, etnisch of religieus behoren, thuisvoelen - laat dat dan een startpunt zijn voor de integratie in de Nederlandse samenleving. Daarin vervult religie een belangrijke rol. Imams, islamitische voorgangers, vormen een belangrijke schakel tussen de gelovigen en de Nederlandse maatschappij."

Nog steeds komen de imams uit Turkije en Marokko. Vindt u dat ze in Nederland zouden moeten worden opgeleid?

"Ik vind het zeer wenselijk om imams op te leiden in Nederland en niet in Marokko of Turkije. Ik ben eind vorig jaar naar Turkije geweest en heb daar met de regering over gesproken. Daar hoor je een dubbel verhaal. Aan de ene kant wil men wel meewerken aan de opleidingen hier omdat men nou eenmaal geen nee kan zeggen tegen onze eis dat de imams hier toch onze samenleving moeten kennen. Aan de andere kant vindt men het in Turkije interessant de imams daar op te leiden omdat dat een mogelijkheid geeft tot beïnvloeding."